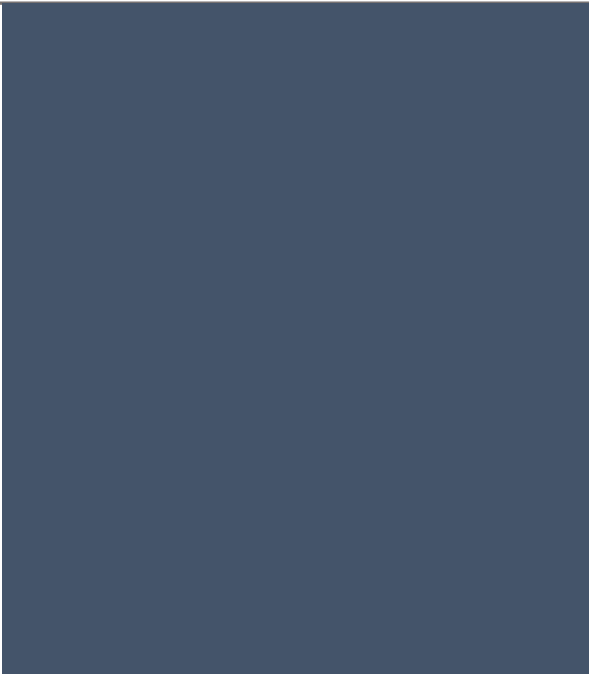

Onderzoek probleemgedrag bij buitenlandse adoptiehonden

Naam: Laura Vestjens

Klas: 4DGD

Begeleider: Loes Spit

Onderzoek

Probleemgedrag bij buitenlandse adoptiehonden

L. Vestjens, student diergezondheid & management

Afstudeerdocent: Loes Spit
Opdrachtgever: KNMvD
September 2020 te Venlo

Voorwoord

Voor u ligt het onderzoek probleemgedrag bij buitenlandse adoptiehonden. Dit is het definitieve afstudeerwerkstuk.

Het onderzoek is geschreven voor de KNMvD (*Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde*) die tevens de opdrachtgever is van het afstudeerwerkstuk. Het doel van het onderzoek is om erachter te komen welke gedragsproblemen worden waargenomen bij buitenlandse adoptiehonden door gedragsdeskundigen en hondenscholen. Het onderzoek is bestemd voor de KNMvD en de desbetreffende afstudeerdocent Loes Spit.

Graag wil ik mijn stagebegeleider Conny van Meurs van de KNMvD en mijn afstudeerdocent Loes Spit van Aeres Hogeschool Dronten bedanken voor de begeleiding en ondersteuning die ik heb gekregen tijdens het schrijven van het onderzoek. Zonder de hulp van Conny van Meurs en Loes Spit had ik nooit dit afstudeerwerkstuk kunnen schrijven.

Ik wens u veel leesplezier toe.

L. Vestjens
Venlo, 19 oktober 2020

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	4
Summary	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	6
Hoofdstuk 2 Aanpak (Materiaal en Methode)	10
2.1 Materiaal	10
2.2 Methode	10
Hoofdstuk 3 Resultaten.....	12
3.1 Deelvraag één.....	12
3.2 Deelvraag twee.....	18
3.3 Deelvraag drie	19
Hoofdstuk 4 Discussie.....	20
4.1 Reflectie op het onderzoek	20
4.2 Literatuur vergelijken met het onderzoek	21
Hoofdstuk 5 Conclusie & aanbevelingen.....	23
Bronnenlijst	28
Bijlage 1 Enquête.....	30
Deel 1 Training en gehoorzaamheid	30
Deel 2 Agressie	31
Deel 3 Angst en spanningen	31
Deel 4 Huis vervuilen en dingen vernielen.....	31
Deel 5 Extreem veel blaffen	32
Deel 6 Algemene vragen	32
Bijlage II Resultaten enquête	33
Bijlage III Checklist schriftelijk rapporteren.....	46

Samenvatting

Steeds meer mensen adopteren een hond uit het buitenland. Dit is ook terug te zien in de cijfers. In 2015 zijn in totaal 11.310 buitenlandse herplaatsers naar Nederland geëmigreerd via stichtingen en organisaties die zich bezighouden met buitenlandse herplaatsers (*Radstake, C., 2016*).

Gedragsproblemen zijn een belangrijke factor in het wel of niet slagen van adopties. Tevens is het ook de meest voorkomende reden dat mensen afstand doen van de hond (*Norman, C et al., 2020*).

Het is daarom van belang deze problemen beter in beeld te krijgen zodat toekomstige hondeneigenaren, die overwegen een hond uit het buitenland te adopteren, beter worden geïnformeerd en hierdoor een weloverwogen keuze kunnen maken.

Om dit probleem goed te kunnen onderzoeken is er de volgende hoofdvraag opgesteld: “Welke gedragsproblemen worden waargenomen door gedragsdeskundigen en hondenscholen bij buitenlandse adoptiehonden?”. Hiervoor is een enquête opgesteld volgens de C-Barq methode, deze is uitgezet onder gedragsdeskundigen en hondenscholen. De bedrijven zijn benaderd via e-mail. De enquête is ingevuld door 104 respondenten.

Uit de enquête is naar voren gekomen dat de buitenlandse adoptiehonden het meeste last hebben van angst. Bij de categorie angst voor geluiden, bijvoorbeeld een stofzuiger, kwam naar voren dat 52,9% van de honden last heeft van extreme angst/ineenkrimpen of vluchten. En bij de categorie angst voor onbekende mensen kwam naar voren dat 71,1% van de honden vertoont extreme angst. Mede door deze resultaten en de opmerkingen uit de enquête kwam naar voren dat de agressie die deze honden vertonen angstagressie is. Hierbij moet ermee rekening worden gehouden dat de leeftijd van de honden onbekend is en eventuele andere onderliggende problematiek.

Van de gedragsdeskundigen en hondenscholen zegt 82,7% meer gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden te zien dan bij honden afkomstig van een fokker. 9,6% zegt minder gedragsproblemen te zien en 7,7% zegt dat de gedragsproblemen die worden geconstateerd bij beiden groepen honden gelijk is. Hierbij moet ermee rekening worden gehouden dat dit een globale inschatting van de gedragsdeskundige of trainer is.

Met de resultaten die voortkomen uit de enquête kunnen de verschillende aanbevelingen worden toegepast. Een van de aanbevelingen is dat mensen van te voren beter voorgelicht moeten worden omtrent de problematiek die deze honden kunnen hebben. Een andere aanbeveling is dat er een betere nazorg en begeleiding komt voor de mensen die een hond uit het buitenland adopteren. Een derde aanbeveling is dat de honden beter worden getraind voordat ze naar Nederland komen, zodat de overgang van de eigen omgeving naar een vreemde omgeving makkelijk is voor de hond.

Dit onderzoek is een goede basis voor een vervolgonderzoek. Een vervolgonderzoek zal nodig zijn om een beter beeld te krijgen van gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden.

Er is op dit moment te weinig bekend over deze problematiek om er goede oplossingen voor te vinden die op de lange termijn werken. Tevens is tijdens het onderzoek het steekproefgemiddelde niet behaald waardoor het niet representatief is.

Summary

Rescuing dogs from overseas is increasing in popularity but has associated risks. This is also reflected in the figures. In 2015, a total of 11.310 rescue dogs emigrated to the Netherlands through foundations and organizations involved with stray dogs (*Radstake, C., 2016*). Behavioural problems are an important factor in the success of adoptions, and it is also the most common reason that people give up their dog (*Norman, C et al., 2020*).

An online questionnaire conformed to the C-Barq method have been used and received 104 responses.

Most of the rescue dogs has fear for noises. 52,9% of the rescue dogs shows extreme fear. In the category fear for strange people 71,1% of the rescue dogs shows extreme fear. Out of fear the dogs can show aggression towards strange people of strange dogs that are walking by. It must be considered that the age of the dogs is unknown and any other underlying problems.

The experts are saying that 82,7% of the rescue dogs have more behavioural problems than pure breed dogs from a stock breeder. It must be considered that this is a rough estimate by the behavioural expert or trainer.

With these results, the following recommendations have been advised. People that are adopting a rescue dog need to be advised and informed of the problems of these dogs. Another recommendation is that there need to be better aftercare and support for the people who have adopted a rescue dog. The last recommendation is that the dogs are being trained before they come to the Netherlands so that the transition from their environment to a strange environment is easier for them.

This research is a good basis for a follow-up research. A follow-up study will be necessary to get an even better picture of behavioural problems in foreign adopted dogs. At present, too little is known about this problem to find good solutions that work in the long term. In addition, the sample mean was not achieved during the survey, which makes it unrepresentative.

Hoofdstuk 1 Inleiding

In Nederland worden ongeveer 1,7 miljoen honden gehouden (*Dibevo, 2020*). Dit betekent dat ongeveer 17,8% van de huishoudens een hond heeft. De aanwas van honden in 2016 is 10% - dat is een jaarlijkse aanwas van 150.000 nieuwe honden in Nederland (*Radstake, C., 2016*). Deze nieuwe aanwas is te verdelen in drie categorieën:

1. Rashonden met een stamboom van de Raad van Beheer.
2. Commercieel gefokte honden (of immigratiehonden) zonder stamboom.
3. Buitenlandse adoptiehonden (*Radstake, C., 2016*).

In dit onderzoek wordt er specifiek gekeken naar de buitenlandse adoptiehonden.

De legale import van honden is significant gestegen. In 2012 werden er 8.159 honden geïmporteerd naar Nederland, terwijl in 2016 dit aantal steeg naar 12.608 honden (*Radstake, C., 2016*).

In totaal waren er in 2013 in Nederland 217 organisaties bekend op het werkgebied van zwervhonden in het buitenland. Van deze 217 organisaties vertonen 168 organisaties (77%) stichtingsactiviteiten en 49 organisaties (23%) vertonen geen activiteiten of zijn gestopt als stichting. Van de 168 actieve organisaties houden 106 organisaties (61%) zich in meer of mindere mate bezig met emigratie en adoptie. De overige 62 organisaties die zich bezighouden met buitenlandse zwervhonden zijn niet actief op het gebied van emigratie van zwervhonden (39%) (*Stray AFP, 2015*).

In 2015 zijn in totaal 11.310 buitenlandse herplaatsers naar Nederland geëmigreerd via stichtingen en organisaties die zich bezighouden met buitenlandse herplaatsers (*Radstake, C., 2016*). Dit is 7,5% van de aanwas van de 150.000 nieuwe honden in Nederland in 2015. Dit is een stijging van 12,8% ten opzichte van de telling in 2014. Sinds 2012 is er sprake van een stijging van het aantal buitenlandse herplaatsers wat naar Nederland wordt gehaald (*Radstake, C., 2016*).

Gedragsproblemen zijn een belangrijke factor in het slagen van adopties. Tevens is het ook de meest voorkomende reden dat mensen afstand doen van de hond (*Norman, C et al., 2020*).

Gedragsproblemen honden uit het buitenland

Het komt regelmatig voor dat buitenlandse herplaatsers een trauma hebben opgelopen. Tevens is het bewezen dat getraumatiseerde honden lager scoren op het gebied van trainbaarheid, aanhankelijkheid en hebben een grotere kans op angsten (*Harvey et al., 2016*). Dit kan weer resulteren in verschillende gedragsproblemen.

De meest voorkomende gedragsproblemen die mensen zien bij de honden die geadopteerd zijn uit het buitenland zijn angst voor vreemde geluiden/voorwerpen, trekken aan de riem en angst voor vreemden mensen (*Norman, C et al., 2020*). Ook zijn ze bang voor verkeer en andere honden wat zich kan uiten in agressie. Deze zelfde angsten voor verkeer/mensen en andere honden kan zich ook uiten in vluchtgedrag/weglopen. Buitenlandse adoptiehonden hebben vaak ook last van verlatingsangst omdat ze afhankelijk zijn van de eigenaar. Een ander gedragsprobleem wat ze vertonen is prooigedrag naar katten en andere dieren. Deze problemen komen voort uit de hoeveelheid aan prikkels die er in Nederland zijn (*Bladder, M., 2016*).

Ontstaan van gedragsproblemen buitenlandse honden

Gebeurtenissen die plaatsvinden vroeg in het leven van een hond kunnen ervoor zorgen dat dit effecten heeft als ze volwassen zijn. Dit kan bijvoorbeeld resulteren in gedragsproblemen (*Flint et al., 2017*). Een van deze gebeurtenissen kan zijn dat deze honden als pup niet goed gehanteerd/gesocialiseerd worden naar mensen toe waardoor er sneller gedragsproblemen kunnen ontstaan (*van Leiden et al., 2019*) (*Mondelli et al., 2004*). Ook wordt er gezegd dat er gedragsproblemen kunnen ontstaan omdat ze een trauma hebben. Dit komt vaak door wat de honden al hebben meegemaakt en door de lange reis en het feit dat de honden in kleine krampachtige verblijven hebben gezeten (*van Leiden et al., 2019*).

In tabel één is een weergave te zien van de probleemgedragingen bij buitenlandse adoptiehonden vergeleken met honden die van fokkers komen of uit een asiel. De cijfers komen uit verschillende onderzoeken en hiervan is een gemiddelde genomen.

Tabel één: meest voorkomende probleemgedragingen bij buitenlandse adoptie honden vergeleken met honden die van fokkers komen of uit een asiel.

	Asiel ^{1,2,3}	Geïmporteerd ^{1,4,5}	Van de fokker ^{1,5}
Angst	40%	49%	26%
Agressie	32%	30%	20%
Extreem veel blaffen	17%	29%	11%
Huis vervuilen	15%	36%	7%
Dingen vernielen	17%	31%	7%

(1: Dinwoodie et al. (2019); 2: Vitulova et al (2018); 3: Gates et al. (2018); 4: van Leiden et al. (2019); 5: Kurachi et al. (2017)).

Gedragsproblemen bij honden

Honden kunnen gedragsproblemen vertonen. Dit kan verschillende oorzaken hebben. De voorkomende gedragsproblemen van honden zijn te verdelen in verschillende categorieën. Het meest voorkomende gedragsprobleem bij honden is angst dat in 44% van de gevallen voorkomt. Daarna volgt agressie wat in 30% van de gevallen voorkomt. Het probleemgedrag op plek drie is het springen tegen mensen wat in 28% van de gevallen voorkomt. Andere gedragingen die voorkomen zijn extreem veel blaffen (18%), coprofagie (*eten van ontlasting*) (17%), obsessief gedrag (16%), vervuiling van het huis (15%), rollen in materialen (13%), overactief, hyperactief (12%), dingen vernielen (12%), weglopen/ontsnappen (11%) en rijden op andere honden (11%) (Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019).

Per categorie zijn de gedragingen verder te specificeren. Voor dit onderzoek is gekozen om de probleemgedragingen die bij buitenlandse adoptiehonden geconstateerd werden verder te beschrijven. De gedragingen die verder worden gespecificeerd zijn te zien in tabel één. Het gaat om angst, agressie, extreem veel blaffen, huis vervuilen en dingen vernielen.

Angst kwam uit onderzoek naar voren als probleemgedrag wat frequent voorkomt. Dit komt voor bij 49% van de geïmporteerde honden. Hierbij komt angst voor mensenmassa's op de eerste plek (19%). Gevolgd door angst in niet specifieke situaties (18%) en angst voor geluiden (17%). Angsten die ook voorkomen bij buitenlandse adoptiehonden zijn angst voor een bezoek aan de dierenarts (17%), angst voor onweer (14%), verlatingsangst (13%), angst voor reizen (11%), angst voor andere honden (10%), anders (5,6%) en PTSS (*Post Traumatisch Stress Syndroom*) (4,3%) (Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019).

Het volgende probleemgedrag is agressie. 30% van de buitenlandse adoptiehonden vertoont agressief gedrag. Agressie naar onbekende aangeliijnde honden tijdens de wandeling komt frequent voor (16%). Agressie naar andere honden in huis (11%) en agressie naar onbekende mensen die op bezoek komen (9,5%) vertonen buitenlandse adoptiehonden. Andere vormen van agressie die voorkomen zijn agressie naar onbekende loslopende honden tijdens de wandeling (9%), agressie naar onbekende mensen die langs lopen (7,9%), agressie naar bekende mensen in huis (7,2%), agressie naar andere dieren dan honden in huis (4,2%), agressie naar dierenartsen (3,9%), agressie naar trimmers (1,3%) en agressie naar hondentrainers (0,83%) (Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019).

Bij 29% van de buitenlandse adoptiehonden komt extreem veel blaffen voor. Hierbij komen het blaffen naar triggers in huis (12%), blaffen naar triggers buiten (12%) en blaffen als de eigenaar thuis is (9,8%) het meeste voor. Verder komen blaffen om aandacht te krijgen (7,4%), blaffen als de

eigenaar weg is (5,2%) en blaffen tijdens een autorit (2,4%) regelmatig voor (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*).

Bij de categorie het huis vervuilen is te zien, in tabel één, dat 36% van de buitenlandse adoptiehonden dit gedrag vertoont. Hierbij komen urineren in huis (14%), het huis vervuilen als de eigenaar weg is (11%) en het achterlaten van ontlasting in huis (11%) op de eerste plek. De volgende gedragingen komen ook regelmatig voor. Het gaat hierbij om het huis vervuilen als de eigenaar thuis is (10%), specifieke plekken in huis overhoop halen (8,4%), het hele huis vervuilen (7,1%) en het huis overhoop halen als de honden enthousiast zijn of teveel prikkels ontvangen (3,1%) (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*).

Het laatste probleemgedrag wat voorkomt is dingen vernielen. Dit komt voor bij 31% van de buitenlandse adoptiehonden. Deze honden vernielen sneller voorwerpen als de eigenaar van huis is (9,7%) dan als de eigenaar thuis is (5,4%) (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*).

Uit deze voorkomende gedragingen is een onderscheid gemaakt tussen verschillende type honden. Zo is er gekeken naar de buitenlandse adoptiehonden, honden gekocht in dierenwinkels, honden van fokkers, honden die online werden gekocht, gevonden honden, zelf gefokte en honden gekocht van vrienden en familie. Zo is er te zien dat de buitenlandse adoptie honden het meeste angst (54%) en agressie (36%) vertonen vergeleken met de rest van de groepen (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*) (*McMillan, 2017*).

Uit een onderzoek van Flint over risicofactoren die geassocieerd worden met honden die agressie vertonen richting vreemden, dat is uitgevoerd via de C-BARQ methode, komt naar voren dat honden die van fokkers, dierenwinkels, vrienden of familie kwamen vaker werden gescoord op agressie naar vreemden terwijl honden uit het asiel, honden die zijn gevonden of gekregen van vrienden of familie of van andere bronnen vaker werden gescoord op het vertonen van zware agressie naar mensen toe (*Flint et al, 2017*).

Uit recent onderzoek komt naar voren dat 19% procent van de mensen die een hond uit het buitenland hebben geadopteerd naar een privé sessie met een hondentrainer gaan. En 10% van de mensen regelt een sessie met een gedragsdeskundige (*Norman, C et al., 2020*). Deze cijfers gelden alleen voor het Verenigd Koninkrijk.

Gedragsproblemen resulteren in een verlaagd welzijn voor de hond en kunnen een gevaar zijn voor mensen, vooral in het geval van agressie (*Kurachi et al., 2017*).

Aantal gedragsdeskundigen en hondenscholen in Nederland

In totaal zijn er 522 hondengedragsdeskundigen in Nederland (*Doggo, z.d.*). Hiervan zijn 124 gedragsdeskundigen aangesloten bij de NVGH (*Nederlandse Vereniging van Gedragstherapeuten voor Honden*) (*NVGH, z.d.*). 11 zijn er aangesloten bij Certipet (*Certipet, z.d.*). En er zijn 16 gedragsdeskundigen die zijn aangesloten bij de SPDD (*Stichting Platform Professionele Diergedragsdeskundigen*) (*spdd, z.d.*).

Er zijn 929 hondenscholen in Nederland (*Doggo, z.d.*). Hiervan is en één aangesloten bij de SPDD (*spdd, z.d.*). In Nederland is het niet bekend hoeveel eigenaren van geïmporteerde honden gedragsproblemen ervaart met hun hond en welke gedragsproblemen frequent voorkomen.

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen welke gedragsproblemen volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen het meeste voorkomen bij buitenlandse adoptiehonden. Hiermee kunnen mensen die overwegen een hond uit het buitenland te adopteren worden geïnformeerd over de eventuele problemen van deze honden, zodat deze een weloverwogen keuze

maken. En mensen die al een hond uit het buitenland hebben durven hierdoor misschien eerder hulp te vragen omdat deze mensen inzien dat het probleem er al was. Om dit doel te bereiken is de volgende hoofdvraag opgesteld: “Welke gedragsproblemen worden waargenomen door gedragsdeskundigen en hondenscholen bij buitenlandse adoptiehonden?”

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Welke gedragsproblemen worden waargenomen door gedragsdeskundigen en hondenscholen en in welke mate?
- Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit het asiel in Nederland?
- Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij honden afkomstig van een fokker?

Doelgroep

Het onderzoek wordt geschreven voor stichtingen die honden importeren zodat ze bewust zijn van de problemen en daar pro- actief op kunnen gaan handelen, hierbij kan worden gedacht aan nazorg. Daarnaast ook voor toekomstige eigenaren zodat ze zich bewust worden van de mogelijke problemen.

Hoofdstuk 2 Aanpak (Materiaal en Methode)

Om het onderzoek goed en betrouwbaar uit te kunnen voeren is er een materiaal en methode opgesteld. Hierin staan het type onderzoek, betrouwbaarheid en validiteit beschreven. Maar ook de methode, procedure, instrumenten en dataverwerking.

2.1 Materiaal

Type onderzoek

Het onderzoek dat is uitgevoerd, was een kwantitatief onderzoek mede doordat de onderzoeksvraag smal was, er al het een en ander bekend was over het onderwerp en de resultaten werden uitgedrukt in cijfers. Verder was het een kwalitatief verkennend onderzoek omdat men nog niet wist hoe vaak en welke bepaalde probleemgedragingen bij buitenlandse adoptiehonden voorkwamen (*Baarda, B, 2014*). Voor dit onderzoek werd gebruikt gemaakt van fieldresearch middels een enquête (*Scribbr, z.d.*). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in juli en augustus 2020. De enquête werd uitgezet in week 29 en in de weken 33 en 34 zijn de resultaten geanalyseerd.

Betrouwbaarheid en validiteit

De betrouwbaarheid en validiteit werden gewaarborgd middels een steekproefgemiddelde. Het steekproefgemiddelde wat is genomen was 304. Dit gemiddelde was genomen om tot een betrouwbaarheid van 95% te komen. Verder werd de betrouwbaarheid en validiteit gewaarborgd door goede selectie vragen te stellen in de enquête, zodat de juiste personen met de beste kwalificaties de enquête in konden vullen.

2.2 Methode

Het uitgangspunt bij het opstellen van de enquête was de C-barq methode. De C-barq methode meet de volgende gedragingen:

1. Agressie gericht naar vreemden;
2. Agressie gericht naar de eigenaar;
3. Agressie gericht naar andere honden;
4. Rivaliteit tussen honden;
5. Angst voor vreemden;
6. Niet sociale angst;
7. Angst voor andere honden;
8. Verlatingsangst;
9. Aandacht vragen;
10. Trainbaarheid;
11. Jagen;
12. Enthousiasme;
13. Gevoeligheid voor aanrakingen;
14. Energie niveau (*Serpell, J, 2015*).

De C-barq methode was opgesteld om te meten welke probleemgedragingen voorkwamen en hoe vaak, tevens was de vragenlijst opgesteld zodat iedereen met een hond de lijst kon invullen (*Serpell, J, 2015*). Per categorie werden er vragen opgesteld die met die gedraging te maken hebben. Vervolgens konden de respondenten de vragen invullen door middel van scores. Dus nul is nooit en vijf is altijd. Voor dit onderzoek was het niet nodig om alle gedragingen te vragen, dus is er een onderscheid gemaakt en werden alleen de gedragingen gevraagd die relevant waren voor dit onderzoek. Daarnaast waren de vragen toegespitst op de gedragstherapeut en hondenschool. Deze zien alleen de honden met problemen, waarvan verwacht werd, dat de eigenaar deze als ongewenst beschouwd en daarom hulp inschakelt.

Instrumenten

De enquête telde in totaal 32 vragen. Hiervan waren er 29 verdeeld over vijf subcategorieën die ieder andere probleemgedragingen betroffen en een deel met algemene vragen. Met de vragen werd gemeten welke probleemgedragingen voorkwamen. Dit werd gedaan middels het aangeven op schaal van nul tot en met vijf. Hierbij stond nul voor nooit, één voor zelden, twee voor soms, drie voor vaak en vier voor meestal en vijf voor altijd. In het deel met algemene vragen werd de mening gevraagd van de gedragstherapeuten en hondenscholen over bepaalde onderwerpen. Dit werd gedaan middels meer/minder vragen. De enquête, zoals die gebruikt is, is te vinden in bijlage 1 van dit document.

Procedure

De enquête die gebruikt is, was opgesteld middels de C-barq methode. De gedragsdeskundigen en hondenscholen waren benaderd via e-mail. De mailadressen waren verkregen via websites van gedragsdeskundigen en via kennissen die in de sector werken. In de enquête stonden selectievragen zodat alleen de gedragsdeskundigen en hondenscholen met de juiste kwalificaties de enquête verder konden invullen.

Data analyse

Aan de hand van de vraagstelling en de resultaten was ervoor gekozen om geen statistische toets toe te passen. Dit was met de gegeven antwoorden en de vraagstelling helaas niet mogelijk. De conclusie is gemaakt op basis van de ruwe data die er verzameld is.

Hoofdstuk 3 Resultaten

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen welke gedragsproblemen volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen worden waargenomen bij buitenlandse adoptiehonden. Hiervoor is een enquête opgesteld volgens de C-Barq methode. In dit hoofdstuk zijn de resultaten weergegeven waarmee de deelvragen beantwoord kunnen worden. De gedragingen die de grootste problemen vormen worden besproken. De overige resultaten staan genoteerd in bijlage II. De enquête is ingevuld door 104 mensen. Hiervan is 57,7% gedragsdeskundige en 42,3% werkzaam op een hondenschool.

3.1 Deelvraag één

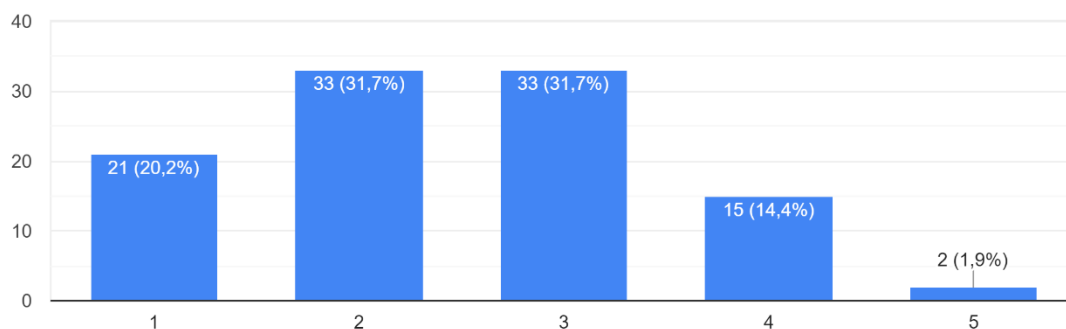
Welke gedragsproblemen worden waargenomen en in welke mate?

Uit de vijf subcategorieën van de enquête zijn de resultaten genomen die de grootste problemen vormen. De resultaten van de gedragsdeskundigen en hondenscholen zijn samen gevoegd en hieronder weergegeven. In bijlage II staan alle resultaten genoteerd.

Training en gehoorzaamheid

In figuur één is te zien dat 31,7% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, zelden reageert op correcties. Eveneens 31,7% reageert soms op correcties. 20,2% reageert nooit op correcties, 14,4% reageert meestal op correcties en 1,9% van de honden reageert altijd op correcties.

Het niet reageren op correcties
104 antwoorden

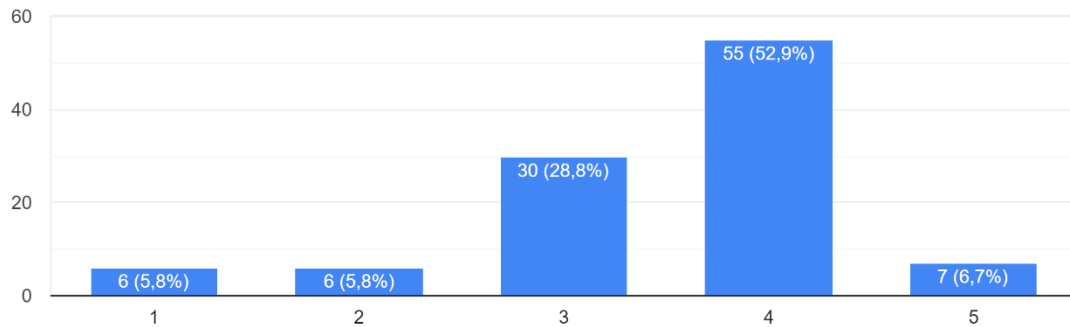

Figuur één: Het niet reageren op correcties. Schaal: 1=Nooit-2=Zelden-3=Soms-4=Meestal-5=altijd

Uit de enquête is naar voren gekomen dat 52,9% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, meestal een slechte concentratie hebben. 28,8% heeft soms een slechte concentratie, 6,7% heeft altijd een slechte concentratie, 5,8% heeft nooit last van een slechte concentratie eveneens 5,8% heeft zelden last van een slechte concentratie (*Figuur twee*).

Slechte concentratie

104 antwoorden

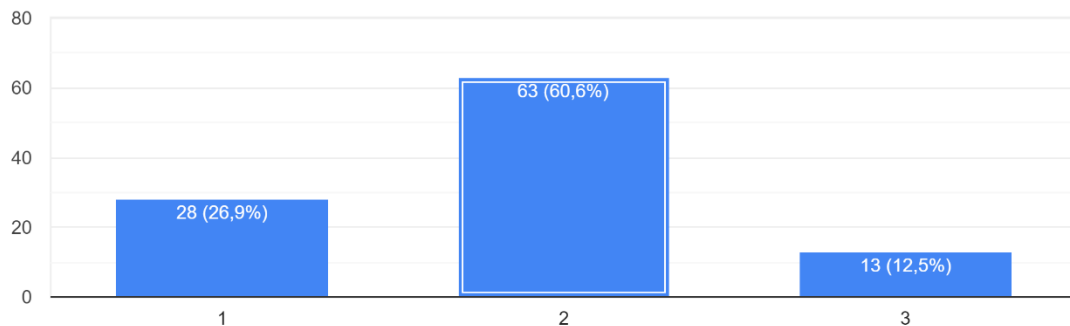
Figuur twee: Slechte concentratie. Schaal: 1=Nooit-2=Zelden-3=Soms-4=meestal-5=altijd

Agressie

Bij 60,6% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, is te zien dat deze middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen vertonen tegen andere honden. 26,9% vertoont geen zichtbare tekenen van agressie en 12,5% vertoont erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten tegen andere honden (*Figuur drie*).

Agressie naar andere honden

104 antwoorden

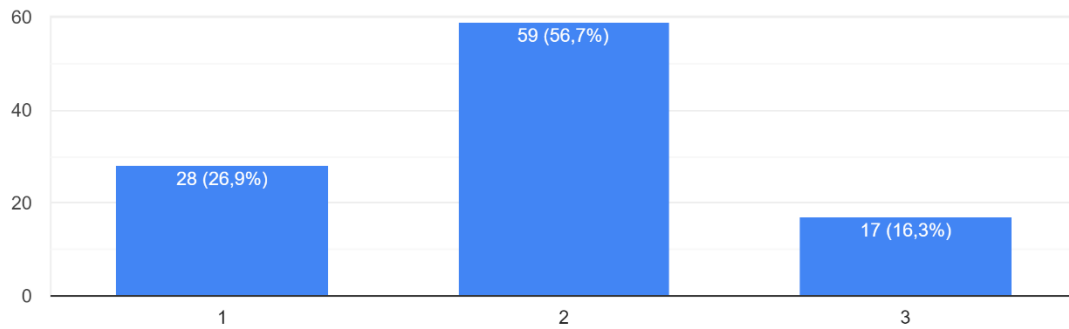

Figuur drie: agressie naar andere honden. Schaal: 1:geen zichtbare tekenen van agressie<<<< 2:middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen>>>> 3: Erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten.

Zoals in figuur vier is te zien vertoont 56,7% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, middelmatige agressie/grommen bij aanraking. 26,9% van de honden vertonen geen tekenen van agressie en 16,3% vertoont erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten bij aanraking.

Agressie bij aanraking

104 antwoorden

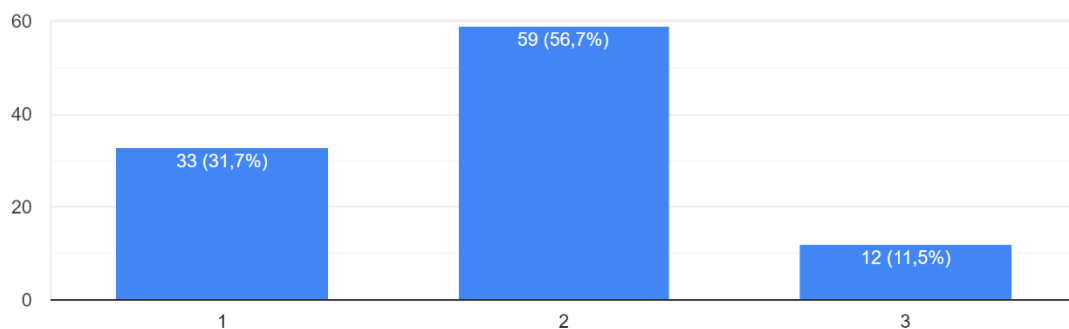

Figuur vier: agressie bij aanraking. Schaal: 1:geen zichtbare tekens van agressie<<<< 2:middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen>>>>3: Erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten.

Te zien in figuur vijf is dat 56,7% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, middelmatige agressie/grommen vertoont naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling. 31,7% van de honden vertoont geen zichtbare tekens van agressie en 11,5% vertoont erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling.

Agressief naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling

104 antwoorden

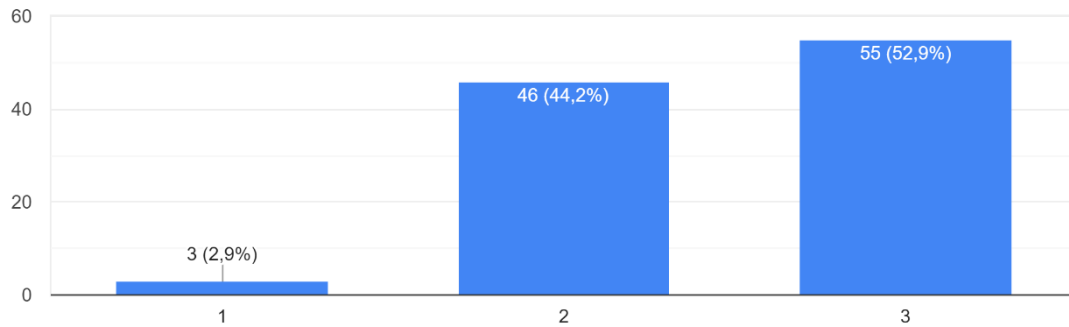
Figuur vijf: agressief naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling. Schaal: 1:geen zichtbare tekens van agressie<<<< 2:middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen>>>>3: Erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten.

Angst en spanningen

Uit de enquête is naar voren gekomen dat 52,9% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, last heeft van extreme angst/ineenkrimpen of vluchten bij het horen van bepaalde geluiden van bijvoorbeeld een stofzuiger of iets dat plotseling valt. Milde angst voor geluiden komt bij 44,2% van de honden voor. 2,9% van de honden heeft geen angst voor geluiden (Figuur 6).

Angst voor geluiden (bijv. stofzuiger, iets dat plotseling valt)

104 antwoorden

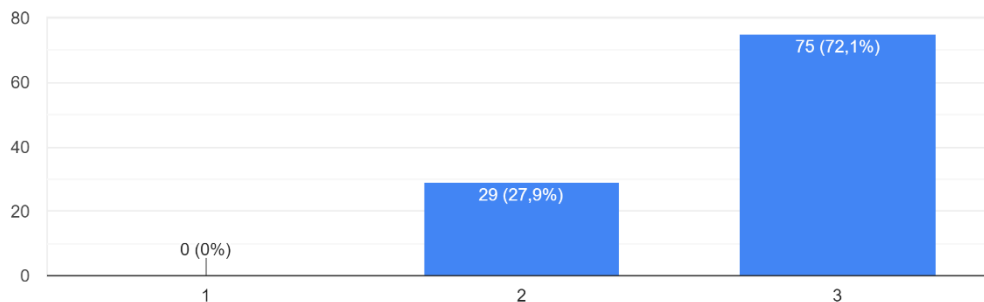

Figuur zes: Angst voor geluiden. Schaal: 1:Geen angst<<2: milde angst>>>3: extreme angst/ineenkrimpen of vluchten.

Figuur zeven laat zien dat 71,1% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, extreme angst heeft voor onbekende mensen. 27,9% van de honden ervaart milde angst voor onbekende mensen.

Angst voor onbekende mensen

104 antwoorden

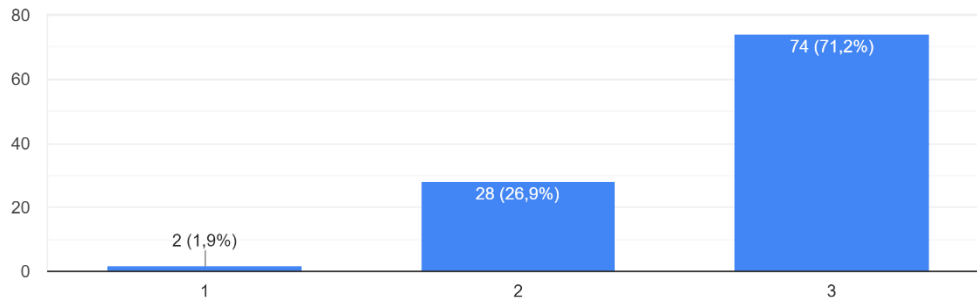

Figuur zeven: Angst voor onbekende mensen. Schaal: 1:Geen angst<<2: milde angst>>>3: extreme angst/ineenkrimpen of vluchten.

Uit de enquête is naar voren gekomen dat 71,2% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, extreme angst ervaart bij drukte, bijvoorbeeld bij veel mensen of verkeer. 26,9% van de honden ervaart milde angst bij drukte en 1,9% heeft geen angst tijdens drukte (*Figuur acht*).

Angst voor drukte (veel mensen, vele verkeer)

104 antwoorden

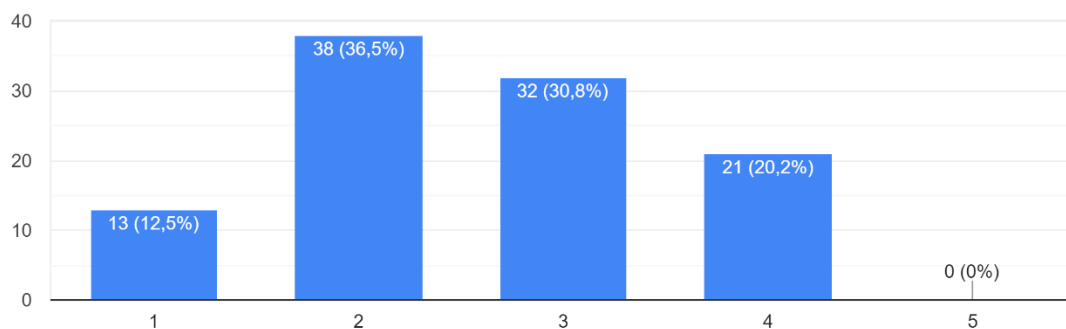
Figuur acht: Angst voor drukte. Schaal: 1:Geen angst<<2: milde angst>>>3:extreme angst/ineenkrimpen of vluchten.

Huis vervuilen en dingen vernielen

Van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, vernielt 36,5% zelden spullen in huis. 30,8% vernielt soms spullen in huis, 20,2% vernielt meestal spullen in huis en 12,5% vernielt nooit spullen in huis.

Vernielt spullen in huis

104 antwoorden

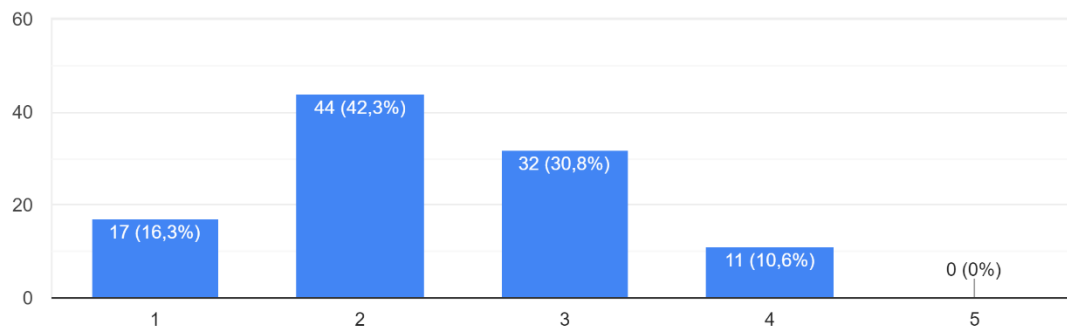

Figuur negen: vernielt spullen in huis. Schaal: 1: nooit, 2: zelden, 3: soms, 4: meestal, 5: altijd.

Van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, urineert 42,3% zelden in huis. 30,8% urineert soms in huis, 10,6% urineert meestal in huis en 16,3% urineert nooit in huis (*Figuur tien*).

Urineert in huis

104 antwoorden

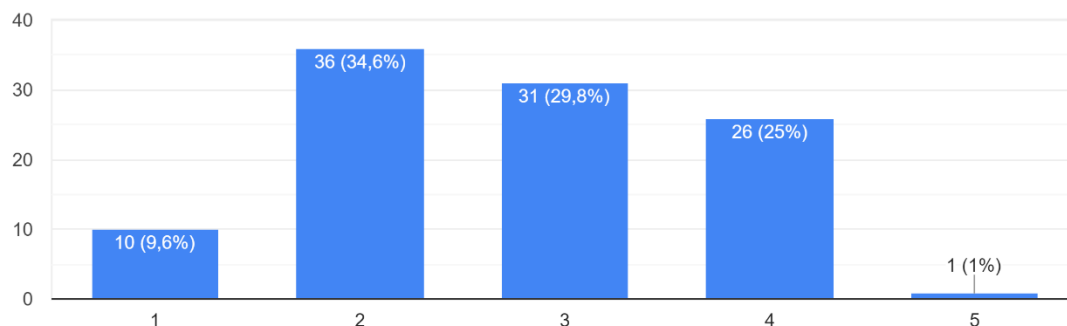
Figuur tien: urineert in huis. Schaal: 1: nooit, 2: zelden, 3: soms, 4: meestal, 5: altijd.

Extreem veel blaffen

Bij 34,6% van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, is te zien dat deze zelden blaffen als de eigenaar buiten beeld is. 29,8% van de honden blaft soms, 25% blaft meestal en 9,6% blaft nooit als de eigenaar buiten beeld is (*Figuur 11*).

Blaft als de eigenaar buiten beeld is

104 antwoorden

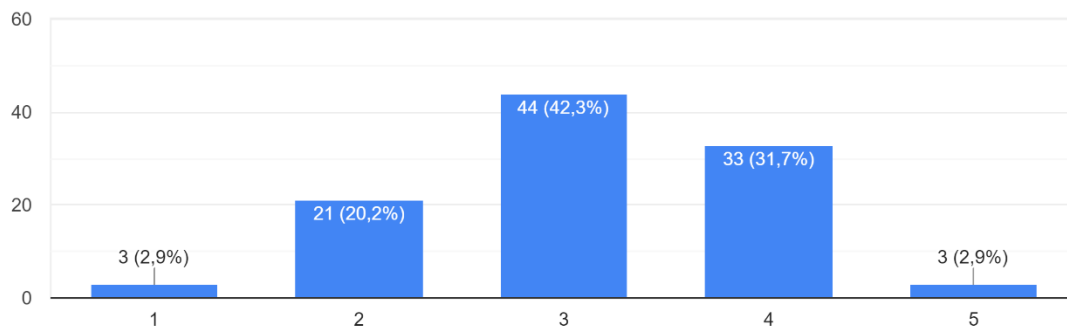

Figuur 11: Blaft als de eigenaar buiten beeld is. Schaal: 1: nooit, 2: zelden, 3: soms, 4: meestal, 5: altijd.

Van de buitenlandse adoptiehonden, die naar een gedragstherapeut of hondenschool gaan, blaft 42,3% soms naar triggers zoals auto's die langs rijden. 31,7% blaft meestal naar triggers, 20,2% blaft zelden naar triggers, 2,9% blaft nooit naar triggers en 2,9% blaft altijd naar triggers (*Figuur 12*).

Blaft naar triggers zoals auto's die langs rijden

104 antwoorden

Figuur 12: Blaft naar triggers zoals auto's die langs rijden. Schaal: 1:nooit, 2:zelden, 3:soms, 4: meestal, 5: altijd.

3.2 Deelvraag twee

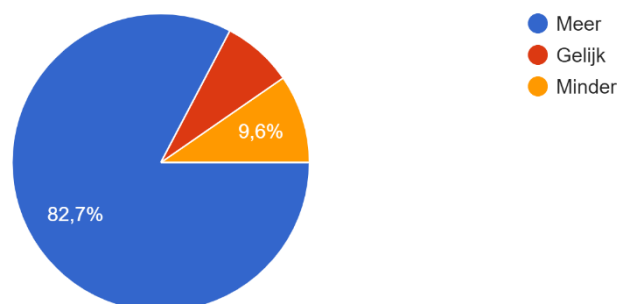
Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij honden afkomstig van een fokker?

Er zijn drie meer/minder vragen gesteld over gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden vergeleken met honden uit een Nederlands asiel en honden van een fokker. De resultaten van twee van deze vragen zijn hieronder weergegeven. Het betreft de vragen 'Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij honden afkomstig van een fokker?' en de vraag 'Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit het asiel in Nederland?'

Van de gedragsdeskundigen en hondenscholen zegt 82,7% meer gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden te zien dan bij honden afkomstig van een fokker. 9,6% zegt minder gedragsproblemen te zien en 7,7% zegt dat de gedragsproblemen die worden geconstateerd bij beiden groepen honden gelijk is.

Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig van een fokker.

104 antwoorden

Figuur 13: meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptie honden vergeleken met honden afkomstig van een fokker

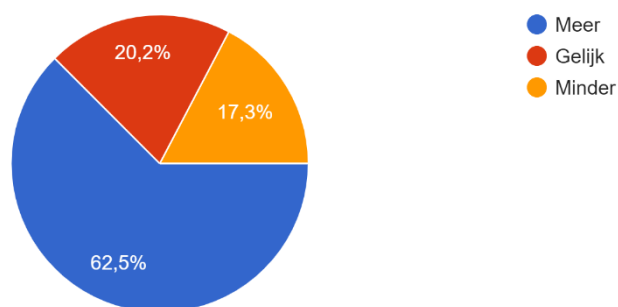
3.3 Deelvraag drie

Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit het asiel in Nederland?

Van de gedragsdeskundigen en hondenscholen zegt 62,2% meer gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden te zien dan bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel. 20,2% de gedragsproblemen die worden geconstateerd bij beiden groepen honden gelijk is en 17,3% zegt minder gedragsproblemen te zien bij buitenlandse adoptiehonden.

Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel.

104 antwoorden

Figuur 14: meer/minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden vergeleken met honden afkomstig uit een Nederlands asiel.

Hoofdstuk 4 Discussie

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen welke gedragsproblemen volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen worden waargenomen bij buitenlandse adoptiehonden. Hiermee kunnen mensen die overwegen een hond uit het buitenland te adopteren worden geïnformeerd over de eventuele problemen van deze honden, zodat deze een weloverwogen keuze kunnen maken. In dit hoofdstuk komt het volgende aanbod. Als eerste wordt er een kritische reflectie gegeven op het uitgevoerde onderzoek. Verder worden de resultaten vergeleken met de gevonden literatuur en wordt er gekeken of deze met elkaar overeenkomen.

4.1 Reflectie op het onderzoek

De verschillende aspecten van het onderzoek worden hier verder beschreven. De aspecten die worden uitgelegd zijn het proces, de methode die is gebruikt, de onderzoeksopzet en de resultaten.

Het proces

De enquête heeft 104 respondenten behaald, dit zijn niet genoeg respondenten om het steekproef gemiddelde te behalen. Het steekproefgemiddelde is berekend op 304 respondenten dit om een betrouwbaarheid van 95% te genereren. De informatie die uit de enquête naar voren komt is maar over een deel van de buitenlandse adoptiehonden. Niet alle buitenlandse adoptiehonden vertonen gedragsproblemen of de eigenaar schakelt geen therapeut of hondenschool in. Een ander punt is dat de antwoorden die zijn gegeven door de gedragsdeskundigen en hondenscholen zijn gegeven uit herinnering. Mede hierdoor is de betrouwbaarheid in twijfel te trekken. Dit kan eventueel worden verhoogd door beter onderzoek te doen naar gedragsproblemen en hier de enquête optimaal op aan te passen. In de enquête moet dan ook rekening worden gehouden met de groep die geen gedragsproblemen vertonen of eigenaren die niet naar een therapeut of hondenschool gaan. Om het steekproef gemiddelde, een eventuele volgende keer, wel te behalen is om de enquête in een ander deel van het jaar te verspreiden. Omdat het nu in de zomer is verspreid zijn veel gedragsdeskundigen en eigenaren van hondenscholen op vakantie. Deze respondenten zijn dus misgelopen.

De methode

Voor de enquête is er gekozen om de C-barq methode te gebruiken. Deze methode is gekozen omdat het een wetenschappelijk onderbouwde methode is. Deze is zodanig gemaakt dat iedereen met een hond deze vragenlijst in kan vullen ongeacht de kennis van de eigenaar. De enquête die hieruit voortkomt is nog niet perfect. Zo kunnen de gedragsdeskundigen en trainers niet de frequentie van de gedragingen aangeven terwijl dit wel een belangrijk punt is om te weten in dit onderzoek. Verder is er geen vraag opgesteld over de leeftijd van de honden waardoor het niet duidelijk is of de problemen leeftijd gerelateerd zijn of dat het ligt aan de buitenlandse adoptiehonden.

Resultaten

De leeftijden van de buitenlandse adoptiehonden zijn onbekend omdat dit niet in de enquête is gevraagd. Doordat de leeftijd van de honden onbekend is, is het niet duidelijk of het gedrag specifiek een probleem is bij de buitenlandse adoptiehonden of dat het leeftijdsgebonden is. Bij de subcategorieën training en gehoorzaamheid, huis vervuilen en dingen vernielen, maar ook bij het hebben van een slechte concentratie. Dit zijn gedragingen die met name in de puppyfase voorkomen

Er kunnen nog meer factoren van invloed zijn op deze specifieke problemen. Dit kan onder andere ras specifiek zijn, er is in de enquête geen vraag gesteld welk ras de buitenlandse adoptiehond heeft. Sommige gedragingen kunnen rasspecifiek zijn en komt niet in alle rasgroepen voor. Een andere factor die een rol kan spelen is het geslacht van de hond. Mannelijk en vrouwelijk honden kunnen

ander gedrag vertonen, ook dit komt niet duidelijk naar voren in de enquête mede omdat er niet is gevraagd naar het geslacht van de honden.

Een derde factor die nog mee kan spelen in de thuissituatie van de buitenlandse adoptiehonden zijn; krijgen ze genoeg beweging, mentale stimulatie en de mate van verveling. Er is in de enquête niet gevraagd naar de thuissituatie van de honden mede omdat de enquête is ingevuld uit herinnering van de deskundigen. Deze factoren kunnen ook van invloed zijn op het gedrag van de honden in de subcategorieën training en gehoorzaamheid en huis vervuilen en dingen vernielen.

In de subcategorie huis vervuilen en dingen vernielen gaat het om spullen vernielen en urineren in huis. Deze twee probleemgedragingen kunnen ook leeftijdsgebonden zijn. Urineren in huis kan ook een medische oorzaak hebben, zo kan de betreffende hond bijvoorbeeld incontinent zijn waarbij de hond onbewust urine verliest door een verminderde werking van de kringspier van de blaas en plasbuis.

Bij de subcategorie agressie is het niet duidelijk om welke agressie het gaat, bijvoorbeeld angstagressie. Hier is in de enquête geen onderscheid in gemaakt. Echter kan er een extra opmerking worden geplaatst ter aanvulling. 10 respondenten geven aan dat het gaat om angstagressie. Met name bij aanraking van de hond. In paragraaf 4.2 komt dit verder aan bod.

Deelvraag twee: 'Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit een asiel in Nederland?', komt naar voren dat buitenlandse honden meer problemen hebben. Bij deze vraag is geen rekening gehouden met buitenlandse honden die in een Nederlands asiel terecht komen, hierdoor is deze vraag niet geheel betrouwbaar.

Bij deelvraag drie wordt gevraagd of buitenlandse honden meer problemen hebben dan honden afkomstig van een fokker. In de resultaten komt naar voren dat buitenlandse honden meer problemen hebben dan honden afkomstig van een fokker. Hierbij moet ermee rekening worden gehouden dat dit een globale inschatting van de gedragsdeskundige of trainer is. Hiervoor is nog geen wetenschappelijk bewijs. Hetzelfde geldt voor deelvraag twee: 'Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit een asiel in Nederland?'. Voor een eventueel vervolgonderzoek zou dit objectiever moeten worden gemeten. In hoofdstuk vijf conclusie en aanbevelingen wordt hier verder op ingegaan.

4.2 Literatuur vergelijken met het onderzoek

In verschillende onderzoeken komt naar voren dat buitenlandse adoptiehonden meer last van angst hebben dan honden afkomstig uit een asiel en honden afkomstig van een fokker (Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019). Dit is ook het geval bij het vervuilen van het huis (Zie tabel één).

Tabel één: meest voorkomende probleemgedragingen bij buitenlandse adoptie honden vergeleken met honden die van fokkers komen of uit een asiel.

	Asiel ^{1,2,3}	Geïmporteerd ^{1,4,5}	Van de fokker ^{1,5}
Angst	40%	49%	26%
Agressie	32%	30%	20%
Extreem veel blaffen	17%	29%	11%
Huis vervuilen	15%	36%	7%
Dingen vernielen	17%	31%	7%

(1: Dinwoodie et al. (2019); 2: Vitulova et al (2018); 3: Gates et al. (2018); 4: van Leiden et al. (2019); 5: Kurachi et al. (2017)).

Uit deelvraag één, welke gedragsproblemen worden waargenomen en in welke mate, komt ook naar voren dat buitenlandse adoptiehonden volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen extreme angst vertonen in bepaalde situaties. Zo is er te zien dat 52,9% van deze honden extreme angst heeft voor geluiden zoals stofzuigers of voorwerpen die plotseling vallen. Dit gedragsprobleem kan ontstaan omdat deze honden als pup niet goed gesocialiseerd en getraind worden (*van Leiden et al., 2019*) (*Mondelli et al., 2004*). De angst voor geluiden kan ook ontstaan doordat buitenlandse adoptiehonden een trauma hebben opgelopen door bijvoorbeeld een harde knal in de buurt van de hond (*van Leiden et al., 2019*).

In de enquête komt ook naar voren dat buitenlandse adoptiehonden last hebben van extreem veel blaffen. Dit komt overeen met de literatuur.

In de categorie agressie is te zien dat 56,7% van de buitenlandse adoptiehonden middelmatige agressie vertonen bij aanraking. Milde agressie houdt in dat deze honden grommen, tanden laten zien of blaffen. In de literatuur komt naar voren dat deze honden in vergelijking met honden uit een asiel of afkomstig van een fokker meer agressie vertonen (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*).

Uit de enquête komt naar voren dat 56,7% van de buitenlandse adoptiehonden middelmatige agressie vertonen naar onbekende loslopende honden. In de literatuur wordt niks over de oorzaak hiervan beschreven. In de opmerkingen van de enquête wordt door een gedragsdeskundige wel verteld dat dit in de meeste gevallen wordt veroorzaakt door het vroege zwerversbestaan van de honden. Dit uit zich in agressie, prooigedrag en ruw spelen met andere honden. Uit een andere opmerking komt naar voren dat deze honden het niet gewend zijn aan de lijn te lopen waardoor de hond een onveilig gevoel heeft. Een andere oorzaak hiervan is dat deze honden als pup slecht zijn gesocialiseerd (*van Leiden et al., 2019*). Deze opmerkingen staan genoteerd in bijlage II onder de tussenkop opmerkingen.

De gedragsdeskundigen en hondenscholen geven in de enquête aan dat dingen vernielen in huis wel voorkomt maar niet in extreme mate. Dit geldt ook voor het huis vervuilen. Deze twee dingen komen niet overeen met de literatuur omdat hierin wordt beschreven dat deze honden juist meer vernielen in huis en het huis vervuilen in vergelijking met honden afkomstig uit een Nederlands asiel en honden afkomstig van een fokker.

Uit de enquête komt naar voren dat 42,3% van de buitenlandse adoptiehonden soms blaft naar triggers zoals auto's die langs rijden en dat 34,6% van de buitenlandse adoptiehonden zelden blaft als de eigenaar buiten beeld is. Uit de verschillende onderzoeken van Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., komt naar voren dat 29% van de buitenlandse adoptiehonden extreem veel blaft. Dit kan blaffen zijn naar triggers zoals auto's die langsrijden of als de eigenaar buiten beeld is (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*). Deze twee punten komen dus niet overeen met de gevonden literatuur waarin naar voren komt dat buitenlandse adoptiehonden meer extreem veel blaffen dan honden afkomstig uit een asiel of honden afkomstig van een fokker.

Uit de verschillende onderzoeken van Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., komt naar voren dat 7,2% van de honden agressie vertoont naar bekende mensen in huis (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*). Dit antwoord uit de enquête komt dus niet overeen met de literatuur. Uit de opmerkingen aan het einde van de enquête komt naar voren dat het in de meeste gevallen om angstagressie gaat omdat deze honden slecht gesocialiseerd zijn. Buitenlandse adoptiehonden zijn de omgevingsprikkels die je in Nederland tegenkomt niet gewend. Deze opmerkingen staan genoteerd in bijlage II onder de tussenkop opmerkingen.

Hoofdstuk 5 Conclusie & aanbevelingen

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen welke gedragsproblemen volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen het meeste voorkomen bij buitenlandse adoptiehonden. Hiermee kunnen mensen die overwegen een hond uit het buitenland te adopteren worden geïnformeerd over de eventuele problemen van deze honden, zodat deze een weloverwogen keuze kunnen maken. Of in een eerder stadium hulp kunnen inschakelen bij problemen. In dit hoofdstuk is de conclusie van het onderzoek beschreven. Eerst worden de drie deelvragen behandeld en vervolgens de hoofdvraag. Daarnaast komen aanbevelingen voor een eventueel vervolgonderzoek aan bod.

Welke gedragsproblemen worden waargenomen en in welke mate?

Alle gedragsproblemen die in de enquête worden gevraagd worden waargenomen echter in verschillende mate. Zo komt duidelijk naar voren dat buitenlandse adoptiehonden bij de categorie training en gehoorzaamheid meer moeite hebben met correcties. Er is te zien dat ze zelden tot soms reageren op correcties en dat er maar een kleine groep honden is die altijd reageert op correcties. In dezelfde categorie valt op dat meer dan de helft van de buitenlandse adoptiehonden in de meeste gevallen een slechte concentratie hebben tijdens bijvoorbeeld hondencursus (*Tabel twee*). Dit is belangrijk om te weten zodat tijdens een hondencursus hier rekening mee kan worden gehouden, hiermee wordt bedoeld dat zowel de instructeur als de eigenaar van de hond het gedrag kan aanpassen en er daardoor rekening mee kunnen houden tijdens een sessie.

Training en gehoorzaamheid	Meestal	Soms	Nooit
<i>Niet reageren op correcties</i>	14,4%	31,7%	20,2%
<i>Slechte concentratie</i>	52,9%	28,8%	5,8%

Tabel twee: training en gehoorzaamheid.

In de categorie agressie komt naar voren dat in alle gevallen meeste buitenlandse adoptiehonden last hebben van milde agressie (*Tabel drie*). Dit is iets wat van te voren niet werd verwacht. Uit de gevonden literatuur en de verwachtingen komt naar voren dat buitenlandse adoptiehonden in de meeste gevallen extreme agressie zouden vertonen. Maar uit de enquête komt naar voren dat de honden vooral milde agressie vertonen. In de opmerkingen komt naar voren dat het in de meeste gevallen om angstagressie gaat. Dit komt omdat deze honden vele angsten hebben. In de volgende categorie komt dit aan bod.

Agressie	Geen tekenen agressie	Milde agressie	Extreme agressie
<i>Naar andere honden</i>	26,9%	60,6%	12,5%
<i>Bij aanraking</i>	26,9%	56,7%	16,3%
<i>Naar onbekende loslopende honden</i>	31,7%	56,7%	11,5%

Tabel drie: resultaten agressie

Meer dan de helft van de honden blijkt last te hebben van extreme angst/ineenkrimpen of vluchten bij het horen van bepaalde geluiden bijvoorbeeld een stofzuiger of iets dat plotseling valt (*Tabel vier*). Uit de gevonden literatuur komt naar voren dat 49% van de buitenlandse adoptiehonden extreme angst vertoont. Uit zo'n situatie kan agressie ontstaan als de eigenaar de hond wil kalmeren. Dit komt in de meeste gevallen voort uit het niet goed begrijpen van het gedrag van de hond. Tevens komt uit het onderzoek naar voren dat het overgrote deel van de buitenlandse adoptiehonden last heeft van extreme angst voor onbekende mensen (*Tabel vier*). Dit resultaat komt overeen met de verwachtingen omdat de honden als pup niet goed gehanteerd/gesocialiseerd worden naar mensen

toe waardoor er sneller gedragsproblemen kunnen ontstaan (van Leiden et al., 2019)(Mondelli et al., 2004).

71,2% van de honden ervaart extreme angst bij drukte (Tabel vier). Dit is goed om te weten omdat zowel de eigenaren als gedragsdeskundigen en hondenscholen hiermee rekening kunnen houden door bijvoorbeeld te gaan wandelen op rustige plekken en als deze naar hondencursus gaan de honden niet in een grote groep te plaatsen.

Angst	Geen angst	Milde angst	Extreme angst
Voor geluiden	2,9%	44,2%	52,9%
Voor onbekende mensen	0%	27,9%	72,1%
Voor drukte	1,9%	26,9%	71,2%

Tabel vier: resultaten angst

Aan de hand van de gevonden literatuur wordt verwacht dat veel buitenlandse adoptiehonden spullen zouden vernielen in huis. Dit komt echter niet naar voren in de enquête, wat een positief punt is. In de enquête is te zien dat de meeste honden zelden spullen vernielen in huis (Tabel vijf). Uit de gevonden literatuur komt naar voren dat dit een veelvoorkomend probleem blijkt te zijn. Het volgende wat opvalt in de enquête is dat 42,3% van de buitenlandse adoptiehonden zelden urineert in huis (Tabel vijf). Dit valt op omdat in de literatuur naar voren komt dat deze honden vaak urineren in huis uit angst of omdat deze nog niet zindelijk zijn. Het onderzoek is niet representatief voor de doelgroep omdat het steekproefgemiddelde niet is behaald. Als het steekproefgemiddelde wel is behaald is zou er wellicht een ander resultaat uit komen.

Huis vervuilen en dingen vernielen	Meestal	Soms	Zelden
Vernielt spullen in huis	20,2%	30,8%	36,5%
Urineert in huis	10,6%	30,8%	42,3%

Tabel vijf: resultaten huis vervuilen en dingen vernielen.

In de categorie extreem veel blaffen komt naar voren dat deze honden over het algemeen veel last hebben van extreem veel blaffen. De mate van blaffen verschilt per situatie, bijvoorbeeld blaffen als de eigenaar buiten beeld is. Hierbij valt op dat de meeste honden dat zelden doen, namelijk 34,6%. Maar bij twee groepen met een iets lager percentage is te zien dat in 29,8% er soms veel wordt geblaft en dat 25% meestal veel blaft (Tabel zes). Hier is dus te zien dat het per hond en per situatie verschillend is. Dit is ook te zien bij het blaffen naar triggers zoals auto's die langs rijden. In deze situatie blaft het grote deel van de buitenlandse adoptiehonden soms extreem veel. Een iets lager percentage blaft meestal extreem veel naar triggers. In de onderzoeken van Harvey en van Leiden wordt beschreven dat dit per hond en per situatie verschillend is omdat alle honden andere eventueel traumatische ervaringen hebben (van Leiden et al., 2019)(Harvey et al., 2016).

Extreem veel blaffen	Meestal	Soms	Zelden
Als eigenaar buiten beeld is	25%	29,8%	34,6%
Naar triggers	31,7%	42,3%	20,2%

Tabel zes: resultaten extreem veel blaffen.

Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij herplaatsers uit het asiel in Nederland?

In de resultaten is te zien dat buitenlandse adoptiehonden meer gedragsproblemen hebben dan honden afkomstig uit een asiel in Nederland. Volgens de gedragsdeskundigen en hondenscholen hebben 62,5% van de buitenlandse adoptiehonden, die onder behandeling zijn, meer gedragsproblemen dan honden afkomstig uit een Nederlands asiel.

Dit komt overeen met de literatuur waarin ook wordt beschreven dat de buitenlandse adoptiehonden over het algemeen meer last hebben van gedragsproblemen. Het antwoord op deze deelvraag is: ja er worden meer gedragsproblemen gezien door gedragsdeskundigen en hondenscholen bij buitenlandse adoptiehonden in vergelijking met honden afkomstig uit een asiel in Nederland. Hierbij moet wel in acht worden genomen dat dit een globale inschatting is van de gedragsdeskundigen of trainer. En dat er ook buitenlandse adoptiehonden terecht kunnen komen in een Nederlands asiel.

Worden er meer of minder problemen gezien bij honden uit het buitenland dan bij honden afkomstig van een fokker.

Uit de gegeven antwoorden van de gedragsdeskundigen en hondenscholen is te zien dat 82,7% van de buitenlandse adoptiehonden, die onder behandeling staan, meer gedragsproblemen vertonen dan honden afkomstig van een fokker. Het antwoord op de deelvraag is: ja er worden meer gedragsproblemen gezien door gedragsdeskundigen en hondenscholen bij buitenlandse adoptiehonden in vergelijking met honden afkomstig van een fokker. Bij deze deelvraag moet er ook rekening mee worden gehouden dat dit een globale inschatting is van de gedragsdeskundigen of trainer. Tevens is er nog geen hard wetenschappelijk bewijs dat buitenlandse adoptiehonden meer gedragsproblemen hebben dan honden afkomstig van een fokker.

Welke gedragsproblemen worden waargenomen door gedragsdeskundigen en hondenscholen bij buitenlandse adoptiehonden?

In de resultaten komt naar voren dat alle gedragsproblemen, die in de enquête worden gevraagd, voorkomen bij buitenlandse adoptiehonden. Sommige gedragsproblemen komen in grotere mate voor dan andere. Wat opvalt is dat deze honden in de meeste gevallen last hebben van milde agressie richting de onderwerpen die worden gevraagd. Hierbij moet wel in acht worden genomen dat als het steekproefgemiddelde was behaald er andere resultaten naar voren hadden kunnen komen. In literatuur komt naar voren dat buitenlandse adoptiehonden in de meeste gevallen extreme agressie vertonen. Ook komt er naar voren dat de meeste honden veel last hebben van extreme angst en dit kan weer resulteren in angstagressie (*Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N., 2019*).

Dit is goed om te weten omdat eventuele nieuwe eigenaren hierover voorgelicht kunnen worden en daardoor het gedrag van de hond beter leren begrijpen zodat eigenaren weten hoe te handelen als de hond agressief reageert.

Op het gebied van training en gehoorzaamheid komt naar voren dat de meeste honden zelden reageren op correcties, hiermee wordt bedoeld zowel positieve als negatieve correcties. Ook valt op dat buitenlandse adoptiehonden in de meeste gevallen een slechte concentratie hebben. Dit is goed om te weten zodat zowel hondeneigenaren als gedragsdeskundigen en hondenscholen hier rekening mee kunnen houden tijdens de hondencursus of als de eigenaar thuis aan het oefenen is met de hond. Zo kan er bijvoorbeeld in plaats van een één uur durende hondencursus naar een half uur worden verkort zodat de hond in de optimale concentratie blijft.

Gedragsproblemen die in mindere mate voorkomen dan in de literatuur is beschreven zijn dingen vernielen in huis, urineren in huis en extreem veel blaffen als de eigenaar buiten beeld is. Het extreem veel blaffen naar triggers zoals auto's die langs rijden komt wel in meerder maten voor. Buitenlandse adoptiehonden zijn hier snel geprikkeld en willen het territorium verdedigen.

Uit de enquête komt naar voren dat buitenlands adoptiehonden volgens gedragsdeskundigen en hondenscholen meer last hebben van gedragsproblemen. Zo komt er veel angst voor, dat zorgt voor angstagressie waardoor deze honden op sommige momenten onvoorspelbaar kunnen zijn. Echter kan de betrouwbaarheid in twijfel worden getrokken. Dit komt mede door de te kleine steekproef waardoor die niet representatief is voor de doelgroep. Wat ook meetelt is dat de enquête is ingevuld uit herinnering van de gedragsdeskundigen en trainers. Met al deze factoren in acht genomen is de conclusie dat op basis van dit onderzoek aanwijzingen zijn dat buitenlandse adoptiehonden meer gedragsproblemen vertonen. Om hier een duidelijker en beter beeld van te krijgen zal er meer onderzoek naar moeten worden gedaan.

Aanbevelingen

Met de resultaten die voortkomen uit de enquête kunnen de verschillende aanbevelingen worden gedaan. Een van de aanbevelingen is dat mensen beter voorgelicht moeten worden omtrent de problematiek die deze honden met zich mee kunnen brengen. De honden worden namelijk uit het eigen land gehaald en naar Nederland gebracht. Dit is een overgang voor de honden. In het buitenland wordt er anders met zwervhonden omgegaan daarnaast is ook de omgeving anders. Mede hierdoor ervaren de honden veel angst wat weer kan lijden naar agressie.

Naast betere voorlichting is het ook wenselijk dat er meer nazorg en begeleiding komt wanneer de hond bij de nieuwe eigenaar arriveert. Dit zodat deze het gedrag van de hond leren kennen en rekening kunnen houden met het gedrag van de hond. Er kan dan in een eerder stadium alert gereageerd op problemen worden waardoor dit vroegtijdig aangepakt kan worden. Dit bevordert het welzijn van de honden.

Een derde aanbeveling is dat de honden beter worden getraind voordat deze naar Nederland komen zodat de overgang van de eigen omgeving naar een vreemde omgeving makkelijker is voor de hond. Bij training kan worden gedacht aan het aangelijnd leren lopen zodat de honden zich prettig voelen aan de lijn en in Nederland zonder angst aan de lijn kunnen lopen. De kans dat de honden een trauma oplopen tijdens het transport kan natuurlijk altijd gebeuren. Maar door de honden te trainen wordt de kans wel kleiner.

Dit onderzoek is een goede basis voor een vervolgonderzoek dit om een beter beeld van de gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden te krijgen. Er is op dit moment te weinig informatie over deze problematiek om er goede oplossingen voor te vinden die op de lange termijn werken. Tevens is tijdens het onderzoek het steekproefgemiddelde niet behaald waardoor het niet representatief is. Dus tijdens een vervolgonderzoek zal er een grotere groep moeten worden onderzocht. Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door de eigenaren van buitenlandse adoptiehonden te betrekken in het onderzoek. Aan te raden is om het vervolgonderzoek volgens de C-barq methode te doen met een uitgebreidere vragenlijst waarbij ook de frequentie van het gedrag kan worden aangegeven dit om een beter beeld te krijgen van de gedragingen en de frequentie ervan.

Om in een vervolg onderzoek te kunnen onderzoeken of buitenlandse adoptiehonden meer gedragsproblemen hebben dan honden afkomstig uit een Nederland zal er een objectief onderzoek uitgevoerd moeten worden. Een optie hierop is om alle doelgroepen, de eigenaren van buitenlandse adoptiehonden en de Nederlandse asielen, apart te ondervragen. Dus heeft de hond een

gedragsprobleem ja/nee. Vervolgens kan de vraag worden gesteld waar de hond vandaan komt en welke gedragsproblemen deze heeft. Hiermee kan er worden vastgesteld of buitenlandse adoptiehonden meer gedragsproblemen hebben en welke gedragsproblemen in vergelijking met honden afkomstig uit het asiel in Nederland.

Bronnenlijst

Alles over marktonderzoek. (z.d.). *AOM steekproefcalculator*. Geraadpleegd op 12 juni 2020, van <https://www.allesovermarktonderzoek.nl/steekproef-algemeen/steekproefcalculator/>

Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek!* (2e druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Bladder, M. (2016, 26 november). *Over buitenlandse honden*. Geraadpleegd op 22 mei 2020, van <https://www.moniquebladder.nl/over-buitenlandse-honden/>

Certipet. (z.d.). *Certipet geaccrediteerde gedragstherapeuten*. Geraadpleegd op 29 mei 2020, van <https://www.certipet.org/contact/>

Dibevo. (2020, 17 september). *Nieuwe cijfers: meer dan 27 miljoen huisdieren in Nederland*. Geraadpleegd op 28 december 2020, van [Nieuwe cijfers: meer dan 27 miljoen huisdieren in Nederland - Dibevo](#)

Dinwoodie, I., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D., Dodman, N. (2019). Demographics and comorbidity of behavior problems in dogs. *Journal of veterinary behavior*, (32), 62-71. Geraadpleegd op 29 mei 2020, van <https://www.sciencedirect-com.aeres.idm.oclc.org/science/article/pii/S1558787818302727#fig2>

Doggo.nl. (z.d.). *Honden gedragstherapie per provincie*. Geraadpleegd op 15 mei 2020, van <https://www.doggo.nl/overzicht-honden-gedragstherapie/>

Doggo.nl. (z.d.). *Hondenscholen in jouw provincie*. Geraadpleegd op 15 mei 2020, van <https://www.doggo.nl/overzicht-hondenscholen/>

Doggo.nl. (z.d.). *Wanneer spreek je van een gedragsprobleem?* Geraadpleegd op 15 mei 2020, van <https://www.doggo.nl/artikelen/probleemgedrag/gedragsproblemen-bij-honden/>

Flint, H.E., Coe, J.B., Serpell, J.A., Pearl, D.L., Niel, L. (2017). Risk factors associated with stranger-directed aggression in domestic dogs. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 197, 45–54. Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2017.08.007>

Gates, M.C., Zito, S., Thomas, J., Dale, A. (2018). *Post-Adoption Problem Behaviours in Adolescent and Adult Dogs Rehomed through a New Zealand Animal Shelter*. *Anim. Open Access J. MDPI* 8. Geraadpleegd op 12 juni 2020, van <https://doi.org/10.3390/ani8060093>

Harvey, N., Craigon, P., Blythe, S., England, G., Asher, L. (2016). *Social rearing environment influences dog behavioral development*. *J. Vet. Behav. Clin. Appl. Res.* 16. Geraadpleegd op 17 april 2020, van <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2016.03.004>

Kurachi, T., Irimajiri, M., Mizuta, Y., Satoh, T. (2017). Dogs predisposed to anxiety disorders and related factors in Japan. *Appl. Anim. Behav. Sci.* 196, 69–75. Geraadpleegd op 10 april 2020, van <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2017.06.018>

Leiden, I. van, Esseveldt, J. van, Wolsink, J., Wijk, A. van, Endenburg, N. (2019). *Zo ziek als een hond?: gezondheids-en socialisatieproblemen bij puppy's in Nederland in relatie tot de herkomst*. Geraadpleegd op 31 maart 2020.

McMillan, F.D. (2017). Behavioral and psychological outcomes for dogs sold as puppies through pet stores and/or born in commercial breeding establishments: Current knowledge and putative causes. *J. Vet. Behav.* 19, 14–26. Geraadpleegd op 10 april 2020, van <https://doi.org/10.1016/j.jveb.2017.01.001>

Mondelli, F., Previde, E.P., Verga, M., Levi, D., Magistrelli, S., Valsecchi, P. (2004). The bond that never developed: Adoption and relinquishment of dogs in a rescue shelter. *J. Appl. Anim. Welf. Sci.* 7, 253–266. Geraadpleegd op 10 april 2020, van https://doi.org/10.1207/s15327604jaws0704_3

Norman, C., Stavisky, J., Westgarth, C. (2020). *Importing rescue dogs into the UK: reasons, methods and welfare considerations*. Geraadpleegd op 20 februari 2020, van <https://veterinaryrecord.bmj.com/content/vetrec/186/8/248.full.pdf>

NVGH. (z.d.). *Therapeuten in uw omgeving*. Geraadpleegd op 15 mei 2020, van <https://nvgh.nl/nvgh-gedragstherapeut/>

Radstake, C. (2016). *Immigratie van buitenlandse (zwerf) honden & -(zwerf) katten naar Nederland: de cijfers 2015*. Geraadpleegd op 20 februari 2020, van <https://www.stray-afp.org/nl/wp-content/uploads/sites/2/2012/08/immigratie-van-buitenlandse-zwerf-honden-en-katten-naar-Nederland-de-cijfers-2015.pdf>

Scribbr. (z.d.). *Methodologie in je scriptie – compleet stappenplan*. Geraadpleegd op 22 juni 2020, van <https://www.scribbr.nl/scriptie-structuur/methodologie-in-je-scriptie/>

Serpell, James, A. (2015). *About the C-BARQ*. Geraadpleegd op 22 juni 2020, van <https://vetapps.vet.upenn.edu/cbarq/about.cfm>

Spdd. (z.d.). *Hondengedragstherapeuten*. Geraadpleegd op 29 mei 2020, van <https://www.sppd.nl/hondengedragstherapeuten.html>

Spdd. (z.d.). *Aangesloten hondenscholen*. Geraadpleegd op 29 mei 2020, van <https://www.sppd.nl/aangesloten-hondenscholen.html>

Stray AFP. (2015, 5 januari). *Emigratie van buitenlandse (zwerf)honden naar Nederland: de cijfers 2013*. Geraadpleegd op 22 mei 2020, van <https://www.stray-afp.org/nl/nieuws/emigratie-van-buitenlandse-zwerfhonden-naar-nederland-de-cijfers-2013>

Vitulová, S., Voslášková, E., Večerek, V., & Bedáňová, I. (2018). Behaviour of dogs adopted from an animal shelter. *Acta Veterinaria Brno*, 87(2), 155-163. <https://actavet.vfu.cz/87/2/0155/>

Bijlage 1 Enquête

C-BARQ

De vragen zijn ontwikkeld zodat u het gedrag van de hond kunt omschrijven. Dit gaat om het gedrag van de hond in de afgelopen tijd. De vragen zijn verdeeld in dertien categorieën of factoren die over het algemeen hetzelfde bij honden zijn ongeacht seks, ras of leeftijd van de hond.

De enquête is verdeeld in 13 categorieën of factoren die over het algemeen hetzelfde bij honden zijn ongeacht seks, ras of leeftijd van de hond.

1. Agressie richting vreemden
2. Agressie richting eigenaar
3. Agressie of angst richting andere honden
4. Gehoorzaamheid
5. Jagen
6. Angst richting vreemden
7. Niet-sociale angst
8. Angst richting andere honden
9. Verlatingsangst
10. Gevoeligheid voor aanrakingen
11. Enthousiasme
12. Aandacht vragen
13. Overige gedragingen

Deze enquête telt zes delen. Dit komt omdat er een onderscheid is gemaakt in de gedragingen die relevant zijn voor deze groep honden.

Alvast bedankt voor het invullen. Kies alleen de optie 'Niet gezien/niet van toepassing' als u het omschreven gedrag nooit gezien heeft bij de hond.

In de vragenlijst is geen onderscheid gemaakt of de hond een hij of een zij is. In de vragen wordt naar de hond verwezen als een 'Hij' voor het gemak.

Selectievraag:

1. Bent u:

- Gedragstherapeut
- Werkzaam op een hondenschool

2. Kunt u aangeven uit welk land of landen u de meeste honden in de praktijk tegenkomt.

- Spanje
- Griekenland
- Roemenië
- Is niet bekend
- Anders, land invullen

Deel 1 Training en gehoorzaamheid

Kunt u bij de onderstaande gedragingen met betrekking tot training en gehoorzaamheid aangeven of u deze problemen hebt ervaren met adoptiehonden uit het buitenland en een indicatie geven van de frequentie.

Schaal: 1=Nooit-2=Zelden-3=Soms-4=Meestal-5=altijd

3. Problemen met weglopen
4. Ongehoorzaamheid bij commando's

- 5. Het niet reageren op correcties
- 6. Slechte concentratie

Deel 2 Agressie

Kunt u bij de onderstaande gedragingen met betrekking tot agressie aangeven of u deze problemen hebt ervaren met adoptiehonden uit het buitenland en een indicatie geven van de frequentie.

Schaal: 1:geen zichtbare tekens van agressie<<<< 2:middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen>>>>3: Erge agressie/uithalen, bijten, proberen te bijten.

- 7. Het niet accepteren van een correctie
- 8. Agressie naar onbekenden mensen.
- 9. Agressie bij het wegnemen van objecten (speeltjes)
- 10. Agressie bij het wegnemen van voeding (voerbaknijd)
- 11. Agressie bij aanraking
- 12. Agressie naar andere honden
- 13. Agressief naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling
- 14. Zijn er nog andere situaties waarin de hond soms agressief gedrag vertoont? Zo ja, omschrijf deze kort hieronder:

Deel 3 Angst en spanningen

Kunt u bij de onderstaande gedragingen met betrekking tot angst en spanningen aangeven of u deze problemen hebt ervaren met adoptiehonden uit het buitenland en een indicatie geven van de frequentie.

Schaal: 1:Geen angst<<2:milde angst>>>>3:extreme angst / ineenkrimpen of vluchten.

- 15. Angst voor geluiden (bijv. stofzuiger, iets dat plotseling valt)
- 16. Angst voor andere honden
- 17. Symptomen van verlatingsangst (trillen/beven, piepen/janken, onrustig gedrag, blaffen, overmatig kwijlen)
- 18. Angst voor onbekende mensen.
- 19. Angst tijdens onweer en/of vuurwerk
- 20. Angst voor drukte (veel mensen, vele verkeer)

Deel 4 Huis vervuilen en dingen vernielen

Kunt u bij de onderstaande gedragingen met betrekking tot vervuiling van het huis en dingen vernielen aangeven of u deze problemen hebt ervaren met adoptiehonden uit het buitenland en een indicatie geven van de frequentie.

Schaal: 1: nooit, 2: zelden, 3: soms, 4: meestal, 5: altijd.

- 21. Urineert in huis
- 22. Laat in huis ontlasting achter
- 23. Laat op specifieke plekken in huis urine of ontlasting achter (bijv. steeds op dezelfde plek)
- 24. Vernielt spullen in huis

Deel 5 Extreem veel blaffen

Kunt u bij de onderstaande gedragingen met betrekking tot extreem veel blaffen aangeven of u deze problemen hebt ervaren met adoptiehonden uit het buitenland en een indicatie geven van de frequentie.

Schaal: 1:nooit, 2:zelden, 3:soms, 4: meestal, 5: altijd.

- 25. Blaft naar triggers zoals auto's die langs rijden
- 26. Blaft om aandacht te krijgen
- 27. Blaft als de eigenaar buiten beeld is
- 28. Blaft aanhoudend

Deel 6 Algemene vragen

Kunt u bij de onderstaande onderwerpen aangeven of u dit meer of minder waarneemt.

- 29. Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig van een fokker.
- 30. Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel dan bij honden afkomstig van een fokker.
- 31. Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel.
- 32. Indien u nog relevantie opmerkingen heeft die bij kunnen dragen aan het onderzoek kun u deze hieronder kwijt.

Ik wil u bedanken voor het invullen. Indien u nog vragen heeft kunt u een email sturen naar l.vestjens@knmvd.nl

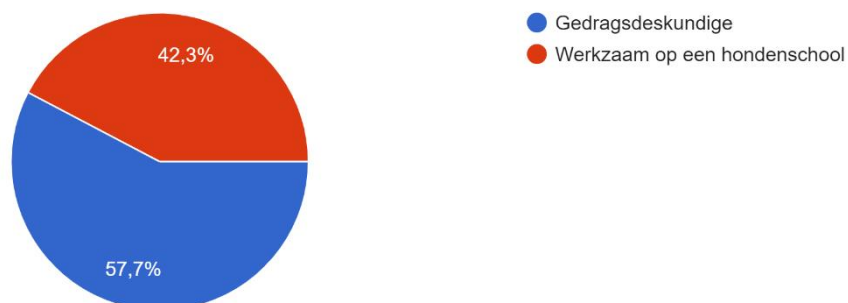
Laura Vestjens.

Bijlage II Resultaten enquête

Selectievraag 1:

Bent u

104 antwoorden

Selectievraag 2:

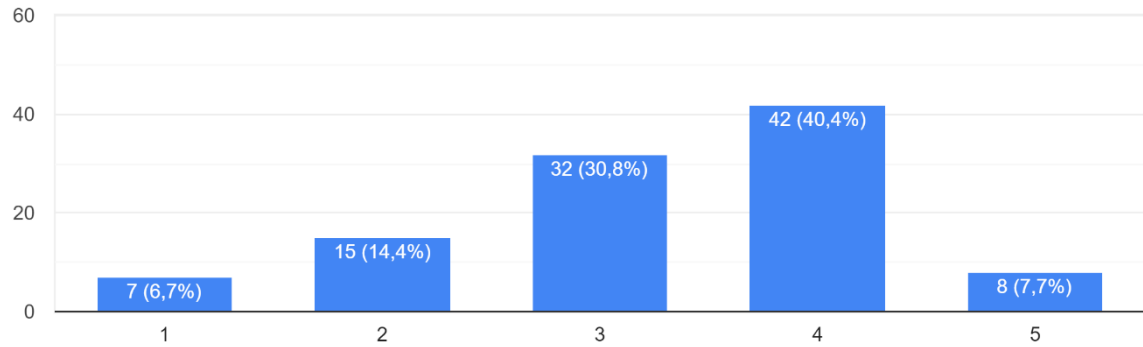
<i>Land</i>	<i>Aantal</i>
<i>Spanje</i>	42
<i>Roemenië</i>	58
<i>Griekenland</i>	27
<i>Bulgarije</i>	3
<i>Portugal</i>	4
<i>Aruba</i>	2
<i>Malediven</i>	1
<i>Oost-Europa</i>	7
<i>Caribisch gebied</i>	1
<i>Polen</i>	1
<i>Rusland</i>	1
<i>Duitsland</i>	1
<i>Zuid-Europa</i>	3
<i>Meerdere landen</i>	13
<i>Niet bekend</i>	5

Deel 1 training en gehoorzaamheid

Schaal: 1=Nooit-2=Zelden-3=Soms-4=Meestal-5=altijd

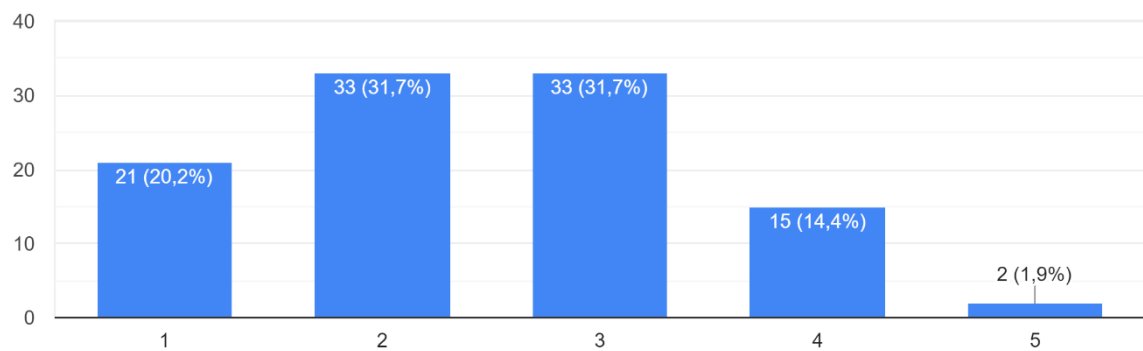
Problemen met weglopen

104 antwoorden

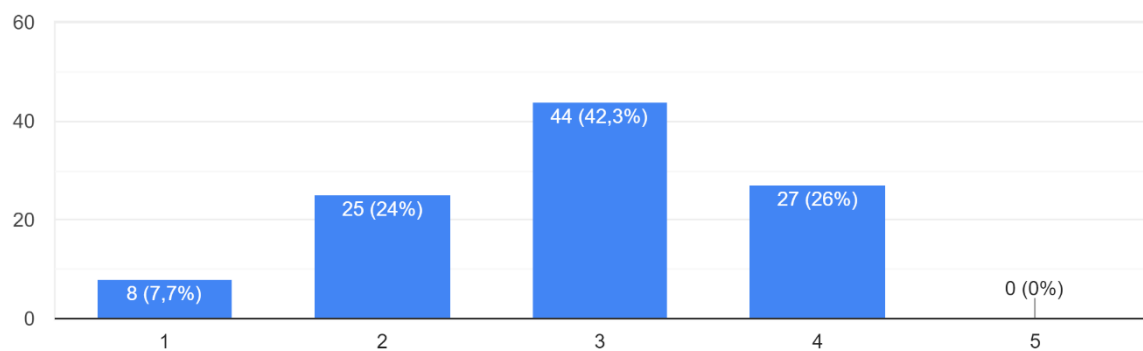
Het niet reageren op correcties

104 antwoorden

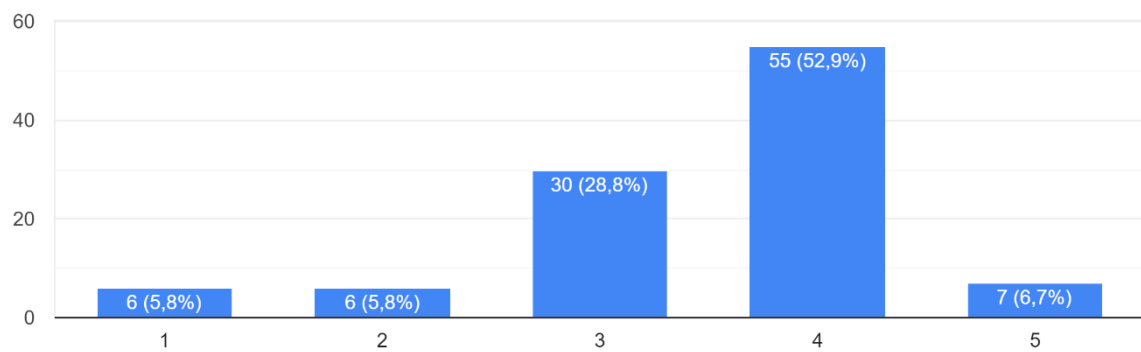
Ongehoorzaamheid bij commando's

104 antwoorden

Slechte concentratie

104 antwoorden

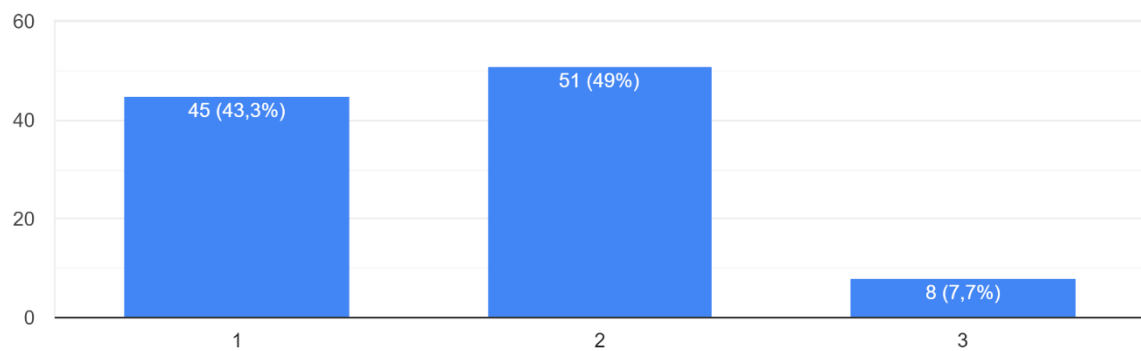

Deel 2 Agressie

Schaal: 1:geen zichtbare tekens van agressie<<<< 2:middelmatige agressie/grommen, tanden laten zien of blaffen>>>>3: Erge agressie/uitthalen, bijten, proberen te bijten.

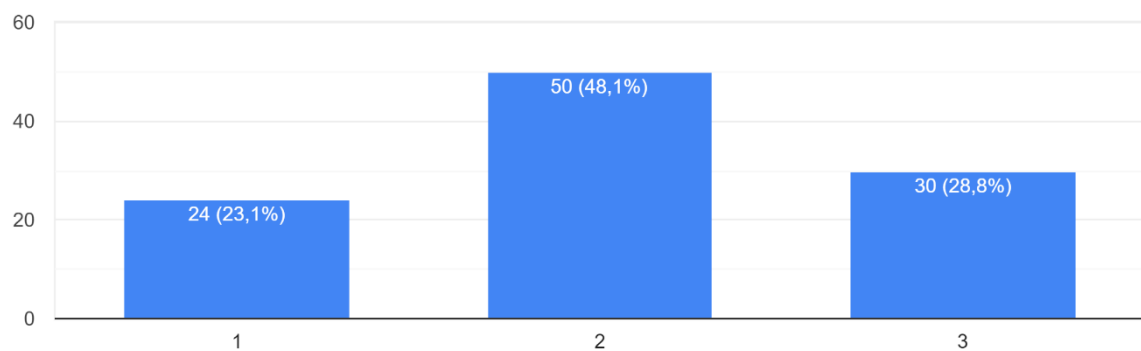
Het niet accepteren van een correctie

104 antwoorden

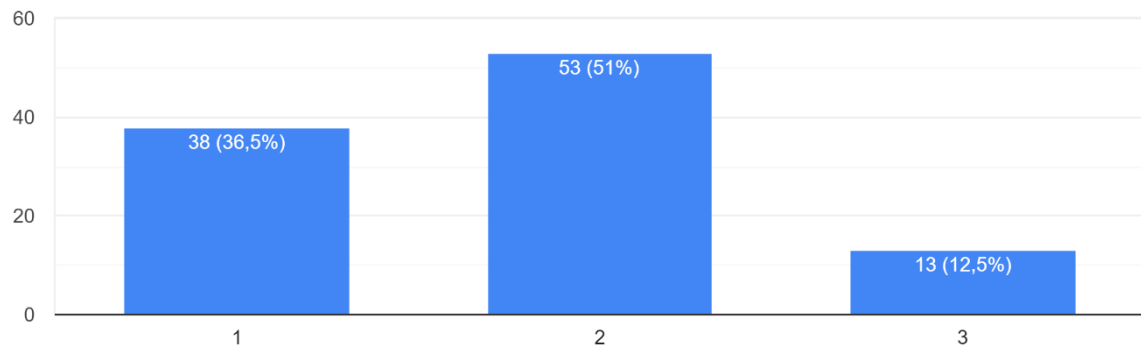
Agressie naar onbekenden mensen

104 antwoorden

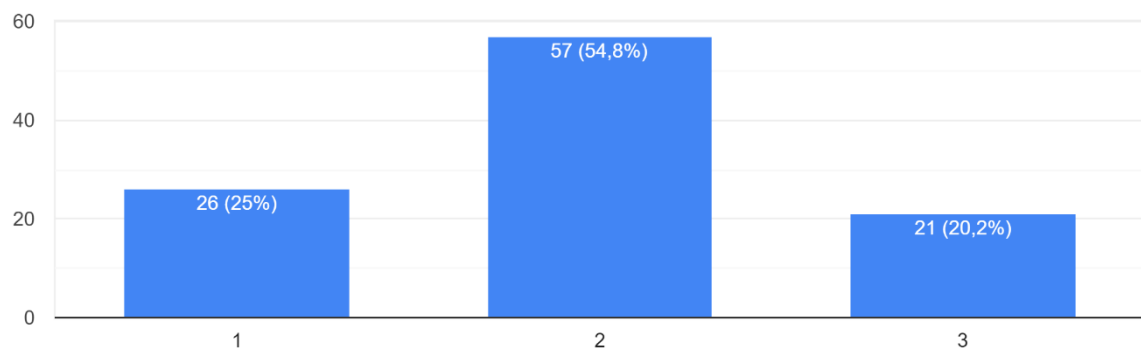
Agressie bij het wegnemen van objecten (speeltjes)

104 antwoorden

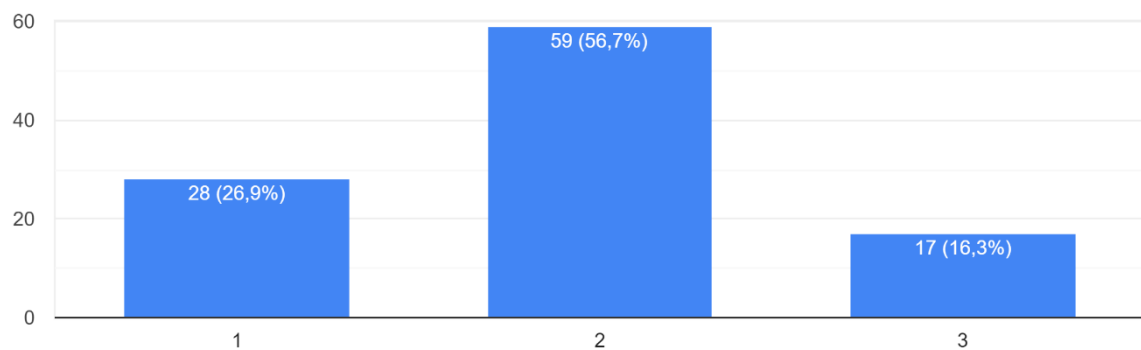
Agressie bij het wegnemen van voeding (voerbaknijd)

104 antwoorden

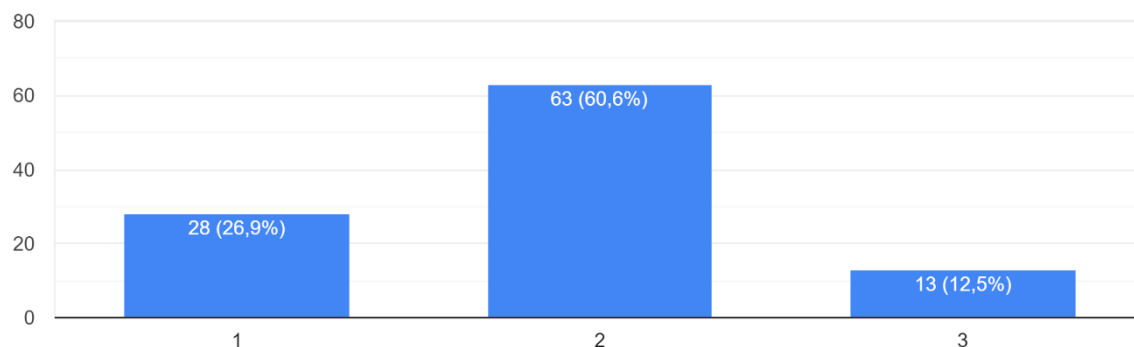
Agressie bij aanraking

104 antwoorden

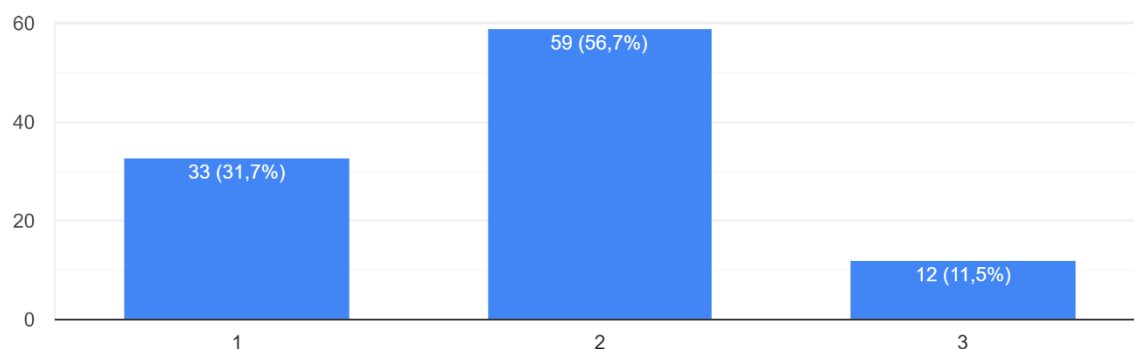
Agressie naar andere honden

104 antwoorden

Agressief naar onbekende loslopende honden tijdens een wandeling

104 antwoorden

Zijn er nog andere situaties waarin de hond soms agressief gedrag vertoont? Zo ja, omschrijf deze kort hieronder:

45 antwoorden

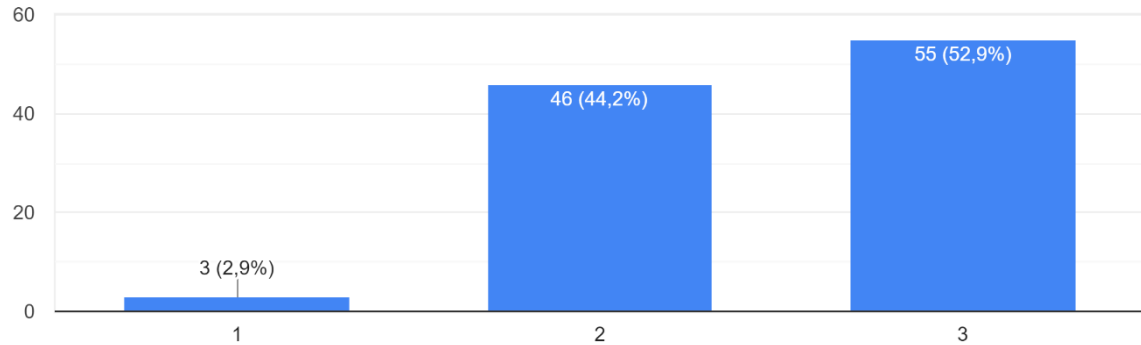

Deel 3 angst & spanningen

Schaal: 1:Geen angst<<2:milde angst>>>>3:extreme angst / ineenkrimpen of vluch

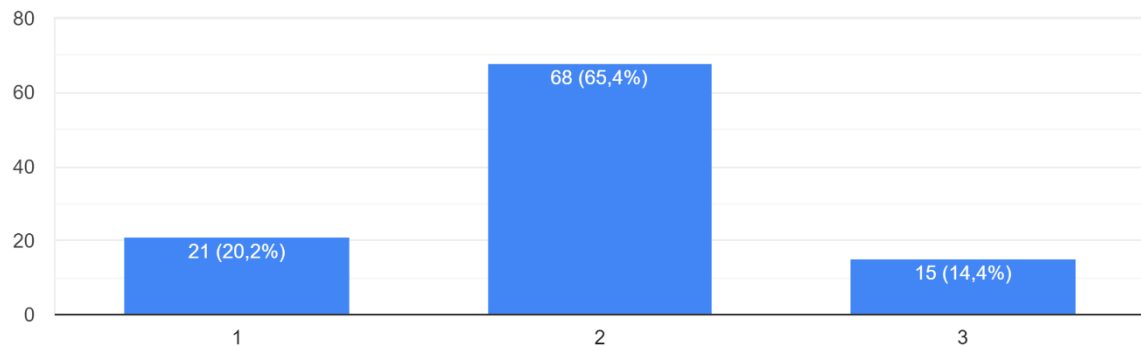
Angst voor geluiden (bijv. stofzuiger, iets dat plotseling valt)

104 antwoorden

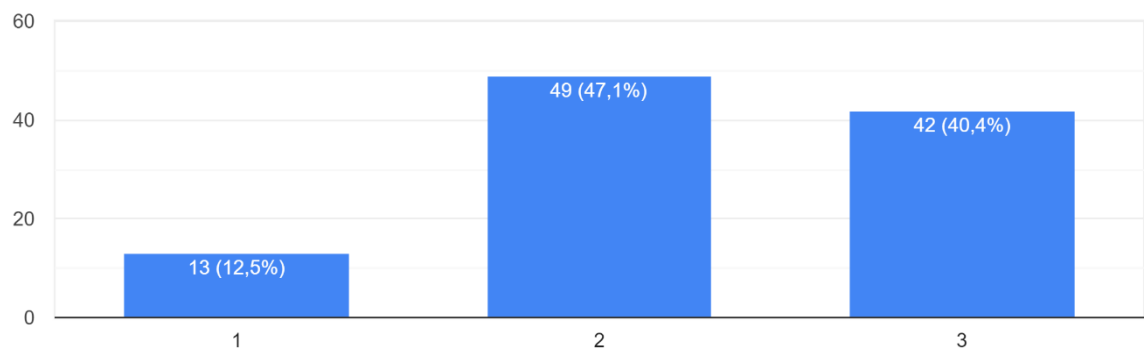
Angst voor andere honden

104 antwoorden

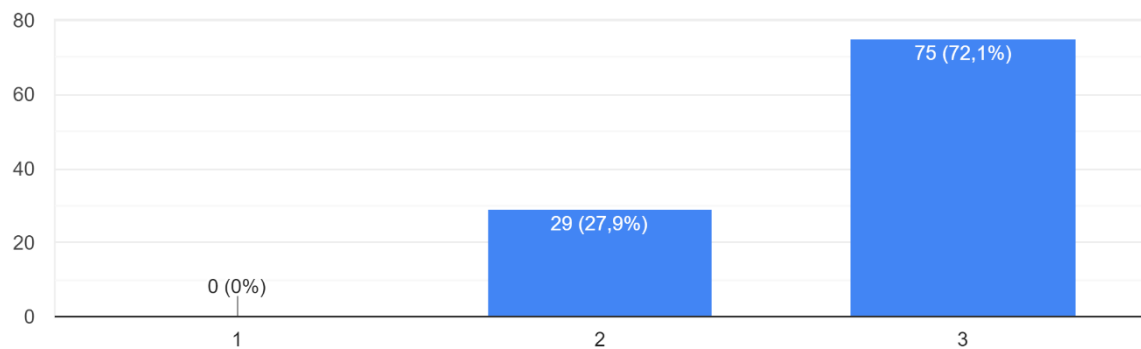
Symptomen van verlatingsangst (trillen/beven, piepen/janken, onrustig gedrag, blaffen, overmatig kwijlen)

104 antwoorden

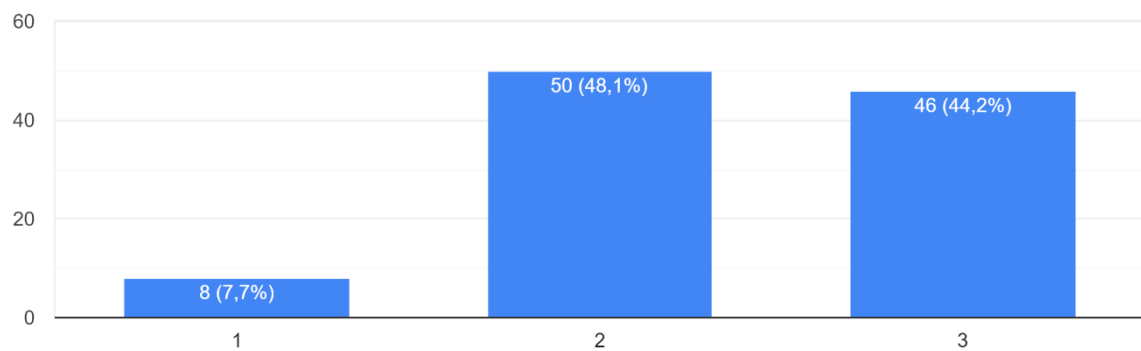
Angst voor onbekende mensen

104 antwoorden

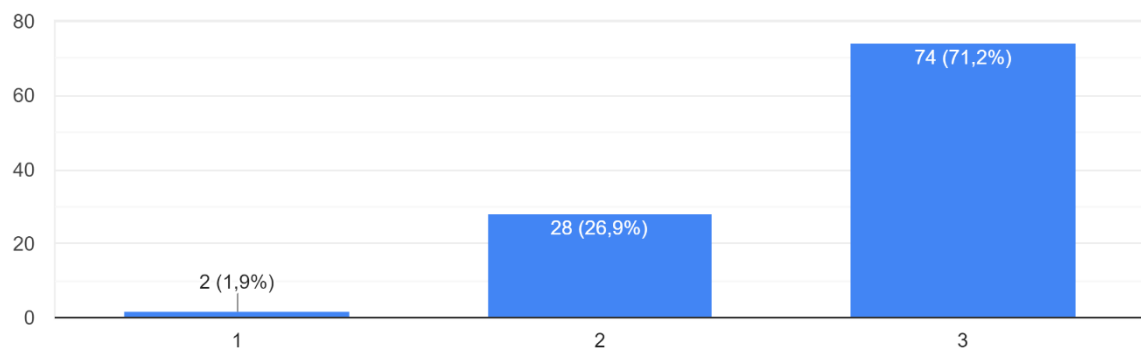
Angst tijdens onweer en/of vuurwerk

104 antwoorden

Angst voor drukte (veel mensen, vele verkeer)

104 antwoorden

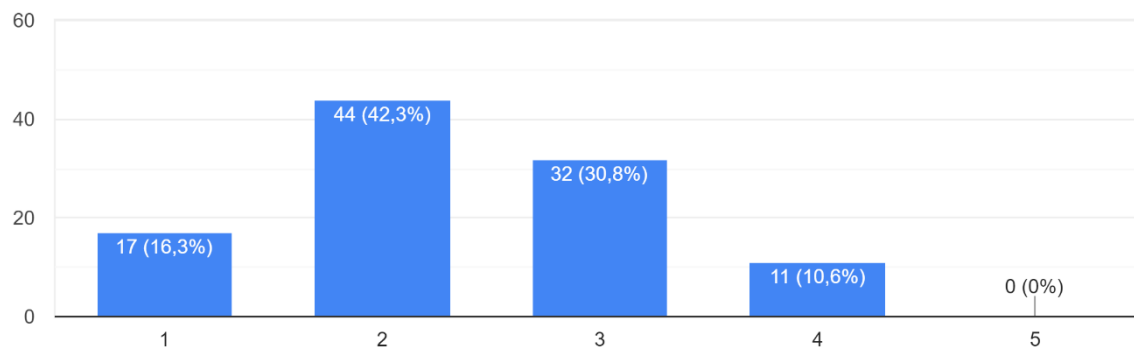

Deel 4 Huis vervuilen & dingen vernielen

Schaal: 0 nooit, 1 zelden, 2 soms, 3 vaak, 4 meestal, 5 altijd.

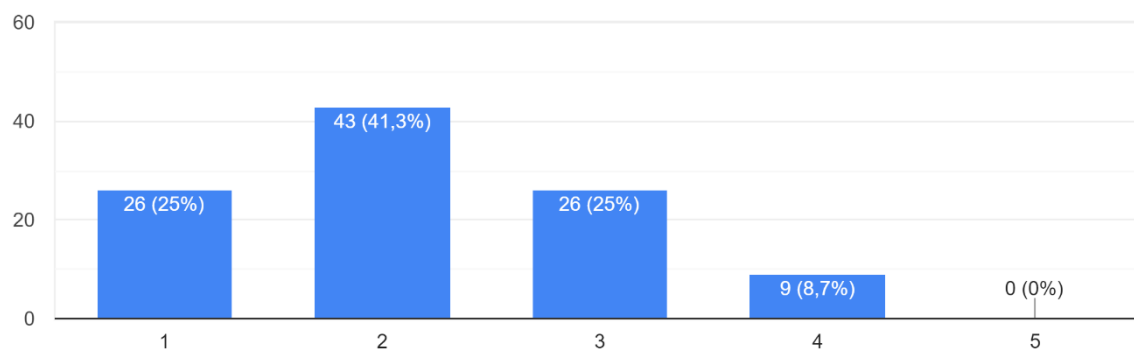
Urineert in huis

104 antwoorden

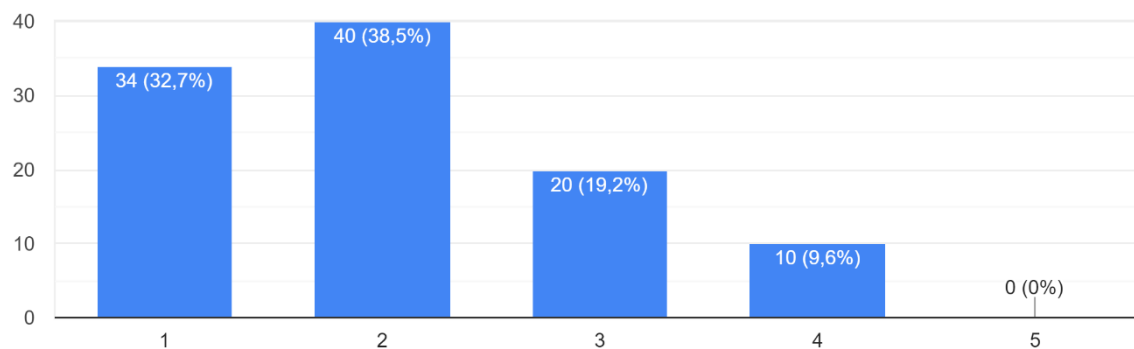
Laat in huis ontlasting achter

104 antwoorden

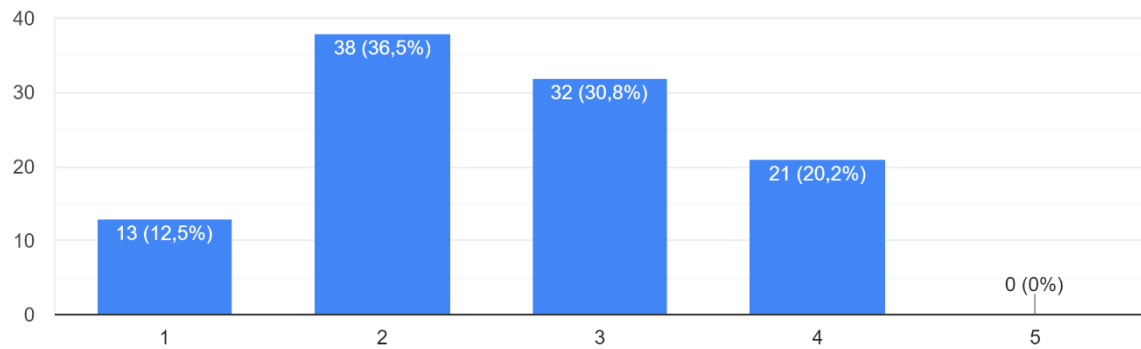
Laat op specifieke plekken in huis urine of ontlasting achter (bijv. steeds op dezelfde plek)

104 antwoorden

Vernielt spullen in huis

104 antwoorden

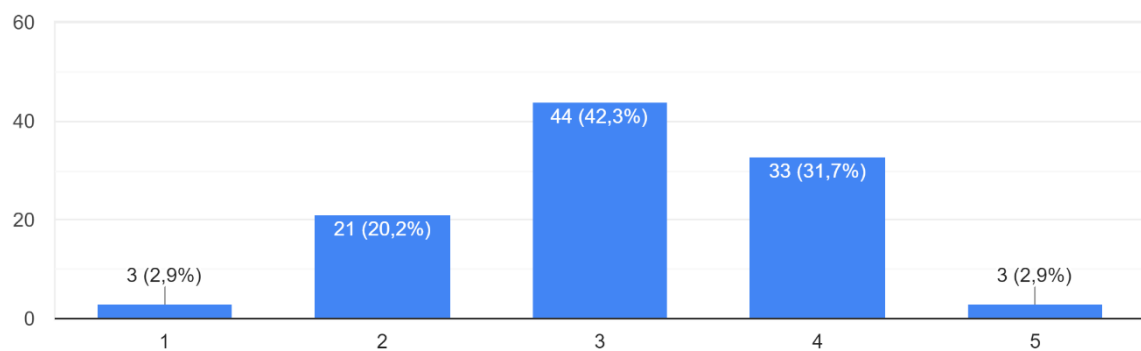

Deel 5 Extreem veel blaffen

Schaal: 0 nooit, 1 zelden, 2 soms, 3 vaak, 4 meestal, 5 altijd.

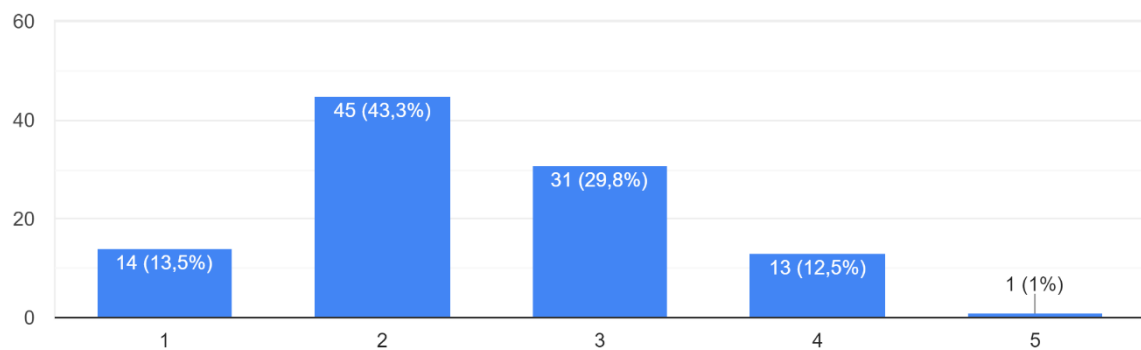
Blaft naar triggers zoals auto's die langs rijden

104 antwoorden

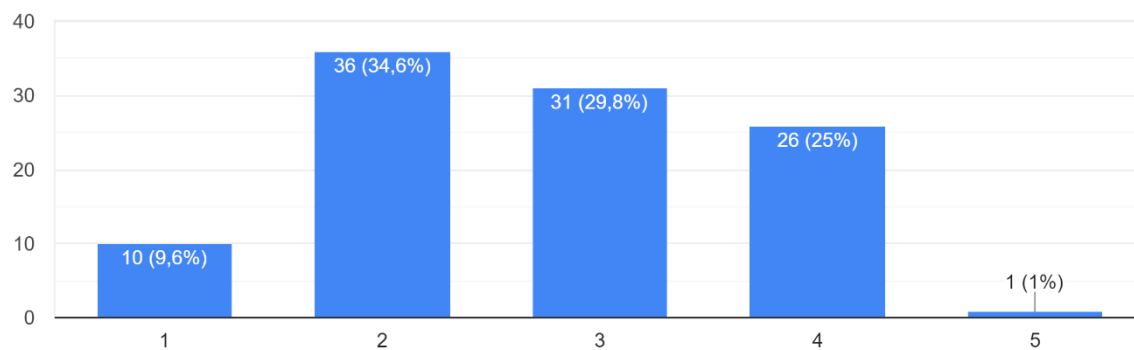
Blaft om aandacht te krijgen

104 antwoorden

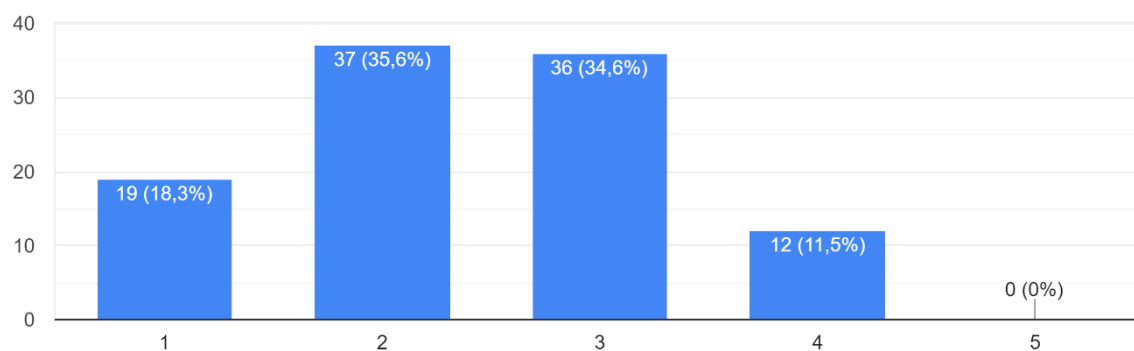
Blaft als de eigenaar buiten beeld is

104 antwoorden

Blaft aanhoudend

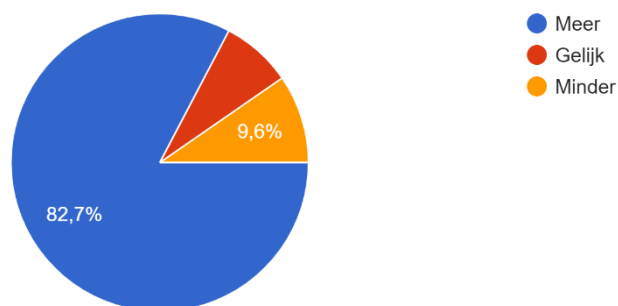
104 antwoorden

Deel 6 Meer/minder vragen

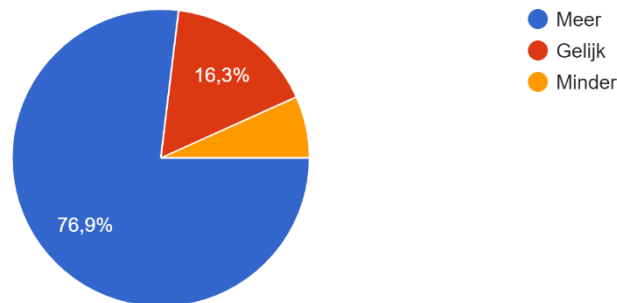
Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig van een fokker.

104 antwoorden

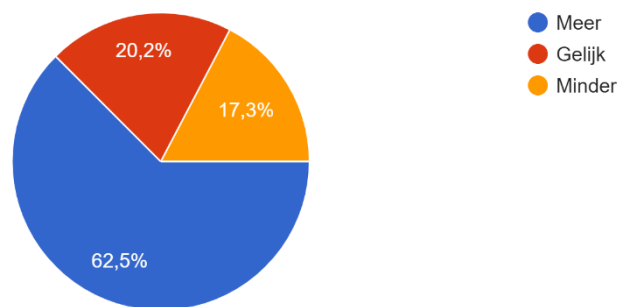
Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel dan bij honden afkomstig van een fokker.

104 antwoorden

Ik zie meer of minder gedragsproblemen bij buitenlandse adoptiehonden dan bij honden afkomstig uit een Nederlands asiel.

104 antwoorden

Opmerkingen

Ik zie voornamelijk angst en angstagressie vanwege een slechte socialisatieperiode. Vaak zijn ze wel bekend met andere honden, alleen niet met allerlei soorten rassen. Ze zijn niet gewend aan omgevingsprikkels die je hier in Nederland wel tegenkomt maar niet op de plek van herkomst. Nederland is een stuk drukker.

Angst is het grootste probleem bij deze honden. Vaak moet er privétraining of een gedragstherapeut aan te pas komen.

Ik heb ook veel honden uit het buitenland gezien die vrijwel geen problemen lieten zien. De ontwikkeling valt en staat bij de socialisatie. Zwerfhonden laten over het algemeen meer probleemgedrag zien dan honden die wel gesocialiseerd zijn, maar waarvan de baas er bijvoorbeeld niet meer voor kon zorgen. De probleemgedragingen die wij begeleiden bij buitenlandse honden komen vrijwel altijd voort uit angst. De agressie waar ik mijn antwoorden op gebaseerd heb is ook angst-agressie. Dominante agressie zie ik vrijwel niet bij dergelijke honden.

Veel buitenlandse honden komen ook weer in Nederlandse asiels terecht, misschien is dat ook de moeite waard om even naar te kijken? In ons asiel is ongeveer 65% van de honden ooit door een stichting uit het buitenland naar Nederland gehaald.

Helaas zien we ook telkens meer honden met problemen die bij fokkers vandaan komen. Slechte socialisatie, te vroeg bij de moeder weg en soms ook slechte omstandigheden zijn hier vaak de oorzaak van. Juist bij de "bekende" rasgroepen, zien we vaker problemen. Dit vanwege (vermoedelijk) te veel doorfokken.

Mijn ervaring is dat er met rescuehonden uit het buitenland ontzetten geleurd wordt voordat ze eindelijk hun "forever home" gevonden hebben. Er wordt door de degenen die die stichtingen runnen (ik heb ooit gelezen dat er in Nederland maar 180 zijn) slechte of onvolledige informatie gegeven wordt aan de nieuwe eigenaren. Het afgelopen jaar heb ik meerdere rescuehonden in mijn praktijk gezien met allemaal angstproblemen met agressie tot gevolg. Dit is m.i. het topje van de ijsberg want veel nieuwe eigenaren komen niet bij een gedragsdeskundige maar gaan terug naar de stichting waar de hond vandaan komt. Deze nemen dan vaak de hond terug en herplaatsen hem weer opnieuw. Ik zal u per mail mijn gegevens sturen zodat u, indien u dat wenst, contact met mij kunt opnemen zodat ik mijn ervaringen kan delen. Ik waardeer het erg dat u hier onderzoek naar doet.

Met vriendelijke groet, Joep Voogt.

Wat mij opvalt is dat deze honden vaak bij onwetende mensen terecht komen en te snel willen. Een eerste week moet de hond alles al kunnen en weten. Beseffen te weinig dat honden op straat hebben geleefd en de situatie in huis en in Nederland niet kennen. Zo ook het lopen aan de lijn. Bij de meeste cursisten die ik krijg ben ik vooral bezig mensen zich daarvan bewust te maken. Te hoge verwachtingen en vergeten dat ze alles nog moeten leren, met geduld. Waarbij opvoeding, contact maken en een relatie en vertrouwensband opbouwen op nummer 1 staat. Daarna kun je werken aan oefeningen doen met trucjes als zit, af sta enz. Het valt me op dat mensen in een eerste week bijvoorbeeld een hond al in een fietskar zetten zonder opbouw. Hele einden gaan wandelen, honden los laten lopen. Zeker onzekere honden hebben daar gewoon wat meer tijd nodig. Zij hebben vaak al veel meegemaakt alleen al in de reis naar Nederland.

Zou graag willen dat er beter gekeken wordt bij wie de honden geplaatst worden en een betere (eerlijke) voorlichting aan de toekomstige eigenaars.

Ik zie vaker angst, bij honden uit het buitenland, in combinatie met vluchtgedrag dan met een vorm van agressie.

Honden kunnen ook ptss hebben en heel veel agressie is puur uit angst dat is een dunne lijn. Maar blijf vooral de lichaams houding van de hond in de gaten houden die verteld zo veel meer.

De problemen hebben meer te maken met hoe de hond in het buitenland geleefd heeft, dan met het feit dat het een buitenlander is. Honden die in een gezin geleefd hebben gaan meestal beter dan honden van de straat. Hoe ouder de hond is als hij naar Nederland komt, hoe meer problemen ook vaak. Als gedragsdeskundige zie ik alleen maar honden met problemen en eigenlijk nooit honden zonder problemen. Mijn beeld is daarom gekleurd.

Zwervers bestaan zie je heel veel terug in het gedrag van buitenlandse honden. Dit uit zich in prooigedrag, hard spelen met andere honden. Dit gaat dan gepaard met schudden van de nekvel van de andere hond en grote open bek over de keel van de andere hond. Vaak zit er Windhond in en die jagen op zicht. Deze honden mogen niet los in de bossen hier in Nederland.

Wat ik vooral merk is dat bij veel mensen die een hondje 'redden' uit het buitenland, ze vaak weinig kennis van honden hebben en meestal de problemen en daarbij horende aard van de problemen volledig onderschatten. Vooral een slechte socialisatie en/of straatleven levert zulke andere problemen op dan een hond uit een Nederlands asiel die bijvoorbeeld alleen 'agressie richting honden' als probleem heeft. Het zijn vaak zulke complexe problemen.

Graag goed onderzoek doen naar trauma vanwege het weghalen uit vertrouwde omgeving. En goed kijken waar de adoptie honden geplaatst worden. Ik zie helaas veel teleurgestelde eigenaren omdat het toch niet lukt. Hond te veel getraumatiseerd of eigenaren geen ervaring met honden. Laat staan met honden die een gevuld rugzakje hebben.

De meeste mensen, uitzonderingen daar gelaten, realiseren zich niet welke problemen een buitenlandse adoptie hond met zich mee kan brengen. De eerste weken gaat het meestal wel goed, maar na verloop van tijd laten de meeste honden toch ander gedrag zien.

Zoals boven al beschreven ligt het erg aan de organisatie waar de buitenlandse honden vandaan komen. Er zijn organisaties die het super voor elkaar hebben en weten welke honden bij wie te plaatsen. Hebben honden lang op de straat geleefd en echt voor zichzelf moeten zorgen dan zijn er vaak veel problemen. Heb je een jonge hond die in de opvang geboren is , maar waar de moeder op straat geleefd heeft dan zie je soms bij de jonge hond veel angst en zijn ze erg zenuwachtig. Maar er zijn ook honden die hier in Nederland komen en na een rustige periode van wennen en vertrouwen creëren zie je deze honden opbloeien tot echte maatjes. Harde correcties werkt bij de buitenlandse honden meestal niet. (zoals eigenlijk bij de meeste honden).

De meeste adoptie honden vanuit het buitenland die ik zie of waarvan de eigenaars informeren zijn meestal heel bang. (deze stuur ik altijd door naar een gt. Sommige stichtingen geven geen of slecht advies en laten deze mensen laten letterlijk in de steek. Dus eigenlijk net zoals bij de puppies. De een leest zich goed in en gaat niet over 1 nacht ijs en kiest heel bewust om een (ras)hond bij een fatsoenlijke fokker. Terwijl de ander even op internet kijkt en dan dezelfde dag nog zonder enige voorbereiding even een puppy gaat ophalen bij een broedfokker. Wanneer er iets mis is met deze puppy zal de fokker ook geen hulp bieden.

Wij zien de meeste angst bij honden uit het oostblok, minste bij honden van Aruba. Eigenaren hebben vaak een onrealistische verwachting. Van een aantal honden met heftige problematiek snap ik niet dat die naar Nederland worden gehaald en worden herplaatst. Wij hebben ons gedragscentrum in de stad dus voor de honden wel erg veel prikkels om te verwerken.

Buitenlandse honden hebben heel andere problematieken; zijn soms onze hele maatschappij (incl drukte) niet gewend, moeten nog leren in een huis wonen, aan een lijn zich veilig voelen. Basis probleem zit in veiligheid en vertrouwen dat niet voldoende ervaren wordt door de honden. In NL asiels zitten ook vaak probleemgevallen, maar met heel andere probleem oorsprong; slechte opvoeding.

Bijlage III Checklist schriftelijk rapporteren

Checklist Schriftelijk Rapporteren 2018

Naam: Laura Vestjens

Klas: 4DGD

*De beoordelingscriteria die met een * zijn aangegeven, zijn 'killing points'. Wanneer de beoordelaar daarvan meer dan vijf heeft aangekruist, dien je het rapport/verslag op alle onvoldoende onderdelen te verbeteren. In het afstudeerwerkstuk zijn geen 'killing points' toegestaan.*

1. Het taalgebruik

- ☐ Bevat niet meer dan drie grammaticale, spel- en typefouten per duizend woorden; het rapport/verslag is dan afgekeurd*
- ☐ Heeft een actieve schrijfstijl*
- ☐ Is zakelijk, formeel en objectief *
- ☐ Is coherent (verwijs- en verbindingswoorden)*
- ☐ Heeft een adequate interpunctie*
- ☐ Bevat niet de persoonlijke voornaamwoorden 'ik/ mij/me, jij/je/jou, jullie, u, wij/we/ons' *
- ☐ Is doelgroepgericht*
- ☐ Heeft een uniforme stijl*

2. De ordening

- ☐ Het verslag/rapport heeft een logisch opbouw
- ☐ Elk hoofdstuk heeft een logische alineastructuur
- ☐ Elk hoofdstuk kent een introductie (m.u.v. H.1)

3. Het rapport/verslag

- ☐ Is vrij van plagiaat*
- ☐ De pagina's zijn genummerd*
- ☐ Heeft een uniforme opmaak

4. De omslag

- ☐ Bevat de titel
- ☐ Vermeldt de auteur(s)

5. De titelpagina/het titelblad

- ☐ Heeft een specifieke titel*
- ☐ Vermeldt de auteur(s)*
- ☐ Vermeldt de plaats en de datum*
- ☐ Vermeldt de opdrachtgever(s)*

6. Het voorwoord:

- ☐ Bevat de persoonlijke aanleiding tot het schrijven van het rapport/verslag
- ☐ Bevat persoonlijke bedankjes (persoonlijke voornaamwoorden toegestaan)

7. De inhoudsopgave:

- ☐ Vermeldt alle genummerde onderdelen van het rapport/verslag*
- ☐ Vermeldt de samenvatting en de bijlage(n)
- ☐ Is overzichtelijk/gestructureerd
- ☐ Heeft een correcte paginaverwijzing

8. De samenvatting:

- ☐ Is een verkorte versie van het gehele rapport/verslag
- ☐ Bevat de conclusies
- ☐ Bevat suggesties voor verder onderzoek
- ☐ Bevat geen persoonlijke mening
- ☐ Staat direct na de inhoudsopgave

9. De inleiding

- ☐ Is hoofdstuk 1*
- ☐ Beschrijft het kader/de context en de aanleiding*
- ☐ Geeft inhoudelijke relevante achtergrondinformatie*
- ☐ Bevat de probleemstelling/de onderzoeksvraag*
- ☐ Vermeldt het doel*
- ☐ Bevat een leeswijzer voor het rapport/verslag*

10. Materiaal en methode

- ☐ Beschrijft de gevolgde onderzoeksmethode
- ☐ Motiveert de keuze voor de gevolgde onderzoeksmethode
- ☐ Past bij de probleemstelling/de onderzoeksvraag*
- ☐ Beschrijft de variabelen/eenheden
- ☐ Beschrijft de methode van data-analyse

11. De (opmaak van de) kern

- ☐ De hoofdstukken en de (sub)paragrafen met maximaal drie niveaus zijn genummerd*
- ☐ De hoofdstukken en (sub)paragrafen hebben een passende titel
- ☐ Een hoofdstuk beslaat ten minste één pagina
- ☐ Een nieuw hoofdstuk begint op een nieuwe pagina
- ☐ De zinnen lopen door (geen 'enter' binnen een alinea gebruiken)
- ☐ De figuren zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (onder de figuur)*
- ☐ De tabellen zijn (door)genummerd en hebben een passende titel (boven de tabel)*
- ☐ Tabellen en figuren zijn zelfstandig te begrijpen
- ☐ In de tekst zijn er verwijzingen naar figuren en/of tabellen*
- ☐ De tekst bevat verwijzingen naar de desbetreffende bijlage(n)
- ☐ De tekst is ook zonder verwijzingen te begrijpen

12. De discussie

- ☐ Vermeldt de interpretatie(s) van de resultaten
- ☐ Bevat een vergelijking met relevante literatuur
- ☐ Geeft de valide argumentatie weer
- ☐ Evalueert de gevolgde onderzoeksmethode
- ☐ Bevat een kritische reflectie op de eigen bevindingen

13. De conclusies en aanbevelingen

- ☐ Bevatten antwoord(en) op de onderzoeksvraag
- ☐ Zijn gebaseerd op relevante feiten
- ☐ Bevatten geen nieuwe informatie*

14. De bronvermelding

- ☐ Verwijzingen in de tekst zijn conform de APA-normen*
- ☐ De bronnenlijst is conform de APA-normen*

15. De bijlagen

- ☐ Zijn genummerd
- ☐ Zijn voorzien van een passende titel
- ☐ Bevatten geen eigen analyse
- ☐ Zijn overzichtelijk weergegeven

